

ARADI KÖZLÖNY

Főszerkesztő és igazgató:
Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD 55. évf. 120. szám
1940. május 30., csütörtök

Felolvasó-szerkesztő:
SZ. JAKAB GÉZA

Laptulajdonos: „Aradi Közlöny lapkiadó r. t.” — Törvényszéki bejegyzési szám: 10/1—1938.

Az olasz hadbalépés múltjáról és jövőjéről

Most, hogy a világ úgy látja: küszöbön áll az olasz beavatkozás, ismét és ismét érdekes visszalapozni azokra a napokra, amikor az abesszin-háború alatt az olaszok és a szövetségesek között a viszály kitört és elfajult. Megint csak Ward Price-nek, a Daily Mail főszerkesztőjének „En ismerem ezeket a diktátorokat” című könyvéhez fordulunk, amely ma különösképen visszaverve aktualitását.

A napokban irtuk ezen a helyen, hogy Anglia igen jól látta: Abesszinia elfoglalása nemcsak azt jelenti, hogy Olaszország elcsúsz a föld színéről egy olyan szuverén országot, amelynek léte Anglia afrikai és Közelkeleti érdekei miatt igen fontos, hanem azt is, hogy ha Olaszország Abesszinia birtokába jut, úgy kénytelen új követelésekkel fellépni és ezek a követelések ki fognak terjedni az összes földközi tengeri utakra, amelyek az új olasz-ethiop osázsárhoz vezetnek. Ime Ward Price is, Mussolini barátja és bizalmasa kénytelen az abesszin háború után a következőket megállapítani: „Olaszország katonai fejlődésével karöltve megváltozott a helyzet a Földközi-tengeren, bár ez nem hozza okvetlenül magával, hogy Olaszország jövőbeli magatartása Angliával szemben okvetlenül ellenséges legyen. Olaszországot egyre több és több érdek fűzi afrikai gyarmataihoz és utjainak biztonsága elsősorú fontosságú számára. Amint maga Mussolini mondta: „Olaszország nem képes lakosságát táplálni. Terjeszkednie kell, vagy felrobban. Számára a Földközi-tenger olyan fontos, mint Anglia számára a La Manche csatorna. Mindent meg kell tennie, hogy ura legyen azoknak a vizeknek, amelyek a partjait verik.”

Anglia tehát igen jól tudta, amikor ellemelte az abesszin háborút, hogy Olaszország ethiopiai hódításában el van vetve a jövőbeli angol-olasz viszály magva. Kétségtelenül ezért igyekezett meggyőztetni Mussolini hadjáratainak sikerét 1937-ben. Persze most utólag könnyű mondani (aminthogy ez az igazság), hogy az okosabb az lett volna ennél fogva, hogy békés uton segítse hozzá Olaszországot ahhoz, hogy ezt a gyarmatot megszerze és egyben magának a Földközi-tengeri utakból részesedést kapjon. Az ilyen utólagos bölcsességek azonban nem sokat érnek. Ettől függetlenül Anglia az abesszin háború lecsillapodtával azt gondolhatta, hogy most már mégis lezárultak az olasz aspirációk annál is inkább, mert 1938-ban a híres gentlemen's agreement-tel a Földközi-tengeri utak biztonságát és szabad használatát is rendezték. Franciaország is látta az olasz felhők gyülekezését és 1935-ben Laval francia miniszterelnök kész volt Mussolininek szabadkezet hagyni Abessziniában, ha viszont Mussolini lemond a tuniszi követelésekről. Mussolini azonban nem bánta, ha Laval nem is ad neki szabad kezet, ő lázasan folytatta éveken át az abesszin háború előkészületeit. A nagyhatalmak és a Népszövetség szeméi előtt mentek az olasz csapatok Afrikába, Anglia a Népszövetségnél megtagadta Mussolini kérését, hogy mandátumot kapjon az abesszin rabszolgasági rendszer megszüntetésére. Ekkor mondta Musso-

lini az afrikai útra behajózó csapatok előtt, a következőket:

— A világnak ezen a részén Olaszországnak mindig voltak magasabb feladatai és ezt külső nyomás hatása alatt el nem ejti. Olaszország utánozza azoknak a tetteit, akik ma elég vakmerők, hogy leckét adjanak neki, holott ők, amikor saját imperiumukat megteremtették, nem törődtek az közvéleménnyel. Eden, akkori külügyi államtitkár Rómába

szetett és megkérdezte Mussolinit, vajon nem lehetne-e még elkerülni az abesszin hadjáratot. Mussolini így nyilatkozott erről a tanácskozásról Ward Price-nak:

— Nem lehet csapatokat küldeni egy trópusi országba ötezer kilométerre és azt mondani most nekik, hogy csupán egy piknikre mentek oda, tehát jöjjenek vissza.

Mikor Mussolini látta a további angol erőfeszítéseket, keserűen így beszélt:

— Mi nem fenyegetjük Angliát, ha csak Anglia nem fenyeget bennünket. E percben még Haile Selassziét fenyegetjük és nem V-ik Györgyvöt.

Az angol államférfiak azonban ugylátszik nem hittek ebben és úgy érezték, hogy az

Elfoglalták a németek Lille és Ypres városát

A tenger felé vonulnak vissza Belgiumban a szövetséges csapatok. — Buttler külügyi államtitkár nyilatkozata az angol-olasz tárgyalásokról

Lipót király angol adjutánsa Londonba érkezett

Berlin. (Rador.) A német véderő főparancsnoksága a következő jelentést adta ki: Az Artoisban lévő francia hadsereg sorsa megpecsételt. A Lille-től délre fekvő körzetben az ellenállást megtörtük. Arra az angol hadseregre, amelyet a Dixmunde—Armentieres—Bailloul—Bergues körzetben visszavertünk s a Dunkerquetől nyugatra lévő csapatokra a megsemmisítés vár koncentrált támadásaink következtében. Északflandriai előrenyomulásunk során elhagytuk Bruges városát, elfoglaltuk Ostendet és elértük Dixmudet. Az Yseren, az azonos nevű csatornánál Yprestől északra az ellenség még ellenállást fejt ki. A német Ifjúság halottainak emlékművén, Langemarck közelében, ahol 1914-ben heroikus küzdelmek folytak le, a szél a német hadilobogót lengeti. A német csapatok úgy kelet-ől, mint nyugatról Lillehez értek és a várost elfoglalták. Nyugat felé történő előrenyomulásunk során elfoglaltuk Armentierest is. Bailloul közelében még heves harcok dúlnak. Cassaltól keletre, ahol a határmenti erődítményeket az ellenség egy hátról jött támadással szemben védte, áttörtük az ellenséges vonalakat és a német csapatok elérték a belga határt. Wormhoutnál még harcok folynak. Dunkerquet pedig nehéz tüzésünk tartja pergőtűz alatt. A német léghaderő gépei május 28-án visszavonuló csapatok, öszszvonások és páncélos osztagok ellen intéztek légitámadást. A belga és a francia partok mentén három torpedórombolót, két szállítóhajót és másik két hajót értek német repülőgépek bombatalálattal. Az Északi-tengeren egy ellenséges tengeralattjáró süllyedt el bombatalálattal következtében. Valószínű, hogy másik tengeralattjáró is elsüllyedt. A kedvezőtlen idő ellenére a gyors német hajók a belga Neuport kikötő közelében elsüllyesztettek egy ellenséges torpedórombolót, amely Anglia felé tartott. A déli hadszíntéren az ellenség néhány gyalogos különítményének támadását visszaverték harckocsijaink. Az ellenség május 28-án összesen 24 repülőgépet veszített, míg 3 német gép nem tért vissza. Moelorn pilótakapitány huszadik győzelméről számolt be. A német légharító tüzéség május 16—25. között a már közölt 100

ellenséges gépen felül még 265 ellenséges gépet lőtt le. Május 10—28. között az ellenséges léghaderők összes veszteségei, amelyet légelhárító ágyúk okoztak, 287 repülőgép. Norvégiában az ellenséges csapatok hadihajók védelme alatt partra szálltak a bányavasut közelében és észak felől benyomultak Narvikba. A német repülőgépek a közelben lévő tengeri erődítményeket támadták és bombatalálattal felgyújtott egy elsővonalbeli ellenséges hadihajót. Három cirkáló és két másik hajót is nagy kaliberű bombatalálattal ért. Az Ankenes közelében leszállt ellenséges csapatokat is támadták a német repülőgépek.

Berlin. (Rador.) A német főhadiszállás jelent: Az angol haderő megsemmisítésére irányuló támadások alkalmával a német csapatok elfoglalták Ypress és Kemmel városokat.

A Német Távirati Iroda jelentést közöl, melyből kitűnik, hogy az utólag mutatkozó német eredmények Franciaországban annak köszönhetőek, hogy Sedannal a Meuson sikerült átkelni. A francia tüzéség heves tüzelésére 650 német bombavető repülőgép állandó bombázása tette lehetővé a gumibárkákön való átkelést, amikor is az első osztagok nyomban rohamra indultak a francia állások ellen.

A DNB jelentése szerint a belga hadseregparancsnokság méltatlan elbánásban részesült angol részről, mert míg a belgák az első vonalban harcoltak, addig az angolok igyekeztek ezek fedezete alatt a La Manche csatornán keresztül visszavonulni. Ez alatt az idő alatt pedig az ország, különösen pedig az utóbbi napokban, áldozatul esett a megismétlődő bombataladásoknak.

Amikor Reynaud francia miniszterelnök értesült, hogy Lipót belga király fegyverszünetet akar kérni, telefonon akart érintkezést keresni Lipót királlyal, de a belga király nem volt hajlandó Reynauddal beszélni. Weygand tábornok, utolsó kísérletként felkereste Lipót királyt, hogy meggyőzze terve helytelenységéről, de Lipót király hétfőn éjszaka véglegesen a fegyverletétel mellett döntött, ami május 28-án hajnalban meg is történt.

(A vezércikk folytatása)

abesszini háborúból mégis az lesz a végén, hogy Itália Angliát fogja fenyegetni.

Majd amikor az angol nyomás egyre erősödött, Mussolini ezt mondta az angol újságíróknak:

— Lehet, hogy ismét barátok leszünk Németországgal. Mit szólja Ön egy új német-olasz szövetséghez? Igen veszélyes meggátolni olyan tulszaporodott népek terjeszkedését, mint Olaszország, Németország és Japán.

Végül is a baluj megrendezett népszövetségi szankciók bukása közben Olaszország meghódította Abessziniát és ekkor Mussolini ezeket jelentette ki Ward Price-nak.

— Angliában és Franciaországban a mi abessziniai hódításunkat örömmel kellene fogadni, mert most már Olaszország is kielégített nagyhatalom. Biztosíthatom Ön, hogy nincsenek egyéb gvarmati vágvaink. Most

már nem tartozunk az elégedetlen proletár-nemzetekhez.

Ugy látszik, ezeket a kijelentéseket állandó kétkelvel fogadták Angliában és Franciaországban egyaránt. Pedig Mussolini a spanyol háboru idején, amikor azt hiesztelték, hogy Olaszország részt akar magának kanyarítani a spanyol gvarmati birtokokból, így nyilatkozott:

— Még csak fel sem merült ilyen gondolat bennem. Egvetlen államfőt sem tudnék becsülni, aki a nemzeti terület talpalatnyi részét is átengedné másoknak.

Ezeknek a nyilatkozatoknak ellenére Angliában azóta sem szűnt meg az aggodalom, hogy Olaszország angol birtokokra s jogokra aspirál és Franciaországban sem csökkent az az érzés, hogy Mussolini nem tett le tuniszi aspirációiról. (H.)

Pierlot belga kormányelnök:

„III. Lipót király elhatározása semmire sem kötelezi az országot”

Páris. (Rador). Pierlot belga miniszterelnök a kormány nevében kedden az alanti felhívással fordult honfitársaihoz:

— Belgák! A király nem vette tekintetbe a kormány egyhangú és hivatalos véleményét és külön tárgyalásokat kezdett az ellenségkel. Belgiumot megdöbbenés fogta el, de egy ember hibája nem döntheti szerencsétlenségbe az egész nemzetet. Hadseregünk nem érdemelte meg azt a sorsot, amit számára teremtetek. Annak a ténynek, amiért most panaszkodunk, törvényes értéke nincsen és semmire sem kötelezi az országot. A belga alkotmány értelmében a király megesküdt arra, hogy tiszteletben tartja azt a hatalmat, amely a nemzetét származik. Ezt a hatalmat az alkotmány pontosan körülhatárolja. Semmiféle királyi ténv nem bír értékkel, ha azt a kormány egyik minisztere nem írja alá. Ez az alapvető szabálya köztársaságunk működésének. A király elszakította azt a köteleket, amely népéhez fűzi és a hódító ellenség igája alá vetette. Ettől a perctől kezdve már nem jogosult az uralkodásra, mert egy államfő nem működhet külföldi ellenőrzés alatt. Következésképpen a tisztek és tisztviselők is vannak mentve hűségükük alól. Másrészt a belga kormány továbbra is folytatja működését annál is inkább, mert jelen esetben a király akadályozva van az uralkodásban. Hasonló körülmények esetében be kell várnunk az országgyűlés összeülését. Amíg erre mód nyílik, a királyi jogokat az alkotmányos hatalom gyakorolja a belga nép nevében, tehát a kor-

mány tagjai teljes felelősségük tudatában. A jelenlegi kormány az egyetlen alkotmányos tényező, amely bírja a parlament bizalmát, annak a parlamentnek, amely elhatározta, hogy megvédelmezi a szövetségesek segítségével Belgium függetlenségét és területi épségét a legszörnyűbb támadással szemben. A kormányt köteletségétől eltántorítani nem lehet. A két parlament elnökelvel és az államminiszterekkel folytatott tanácskozások után a belga kormány egyedüli képviselője maradt az országnak és el van határozva arra, hogy tovább folytatja a harcot a felszabadításért. Azon bátor líuságból, amely hallgatott a kormány felhívására és a Franciaországban és Belgiumban tartózkodó katonai elemekből új hadsereget létesítünk, amely a szövetségesek mellett folytatja a harcot. Azok a belga férfiak akik katonai szolgálatra alkalmatlanok, képességeiknek megfelelően részt fognak venni a polgári mozgósítás, a fegyvergyártás és más hasonló kötelekkel teljesítésében és minden rendelkezésünkre álló erőt annak az ügynek a szolgálatába állítunk, amely meg fog menteni bennünket a német támadás következményeitől. A mai naptól kezdve minden intézkedést megteszünk, hogy a leggyorsabban végrehajthassuk határozatunkat.

— Belgák! Történelmünk legfájdalmasabb megpróbáltatásain megyünk keresztül. Elérkezett az óra, amikor emlékeznünk kell azokra a tanulságokra, a vitézségre és a becsületre, amelynek példáját 1914-ben és 1918-ban láttuk.

Részletek Lipót király és a német főparancsnok tárgyalásáról

Róma. (Rador.) A belga fegyverletételről a Stefani-ügynökség a következő részleteket tudta meg: Lipót belga király kedden délelőtt 11 órakor 7 tábornoka és egy német tábornok kíséretében megjelent a német főhadiszálláson. A király kijelentette, hogy elsősorban azért adta fel a küzdelmet, mert ezzel a lépéssel meg akarja menteni Belgium megmaradt részét a pusztulástól. A német főhadiszálláson közölték a belga királlyal, hogy Hitler birodalmi vezér határozata értelmében ő maga megválaszthatja azt a kastélyt, amelyben lakni kíván. Miután aláírta a fegyverletételről szóló okmányokat, a király lecsalta oldaláról a kardját és átvujtotta azt az egyik német tábornoknak, aki azonban közölte, hogy a vezér döntése folytán úgy ő, mint tisztikara továbbra is megtarthatják maguknak a kardot.

A belga király angol adutánsának nyilatkozata

London. (Rador.) Sir Roger Keyes admirális, akit Churchill miniszterelnök Belgiumba küldött, mint a belga király személyes adutánsát, hétfőn este tért vissza Londonba és a következőket jelentette ki:

— Remélem, hogy az ítélkezést Lipót király cselekedete felett felfüggesztik, amíg ismeretese válnak az összes körülmények.

„A történelem mond majd ítéletet Lipót király elhatározása fölött”

London. (Rador.) A Reuter-ügynökség jelentí: Hivatalos londoni körökben azt mondják, hogy a nyugati hadszíntérről csak kevés hír van. A legutóbbi jelentések szerint a brit expedíciós hadsereg még mindig érintetlen és teljesen összefüggő csoportot alkot. Az angol csapatokat néhány kilométernyire a tenger part felé vonták vissza. Harcaikban kitünően támogatják őket azok a francia csapatok, amelyek ezeken a vidékeken küzdenek.

Az angol lapok élesen elítélik a belga király lépését. A Daily Mail lehetségesnek tartja, hogy a németek szokatlanul erős támadása következtében esetleg a király idegei

Valálkozás a tengeren

Írta: RUDOLPHE ARBUTHNOT

Amikor a hajónk Cherbourg kikötőjéből kiért a nyílt tengerre, a hajó gazdasági tisztje, lelkes zenebarát, a következő üzenettel keresett fel:

— Ha megengedi, ma este a vacsora előtt a terraszkávéházban bemutatnám valakinek, aki nagyon szeretne a világhírű karmesterrel megismerkedni.

Nem volt számomra újság, hogy a zenéért rajongók... nők és férfiak egyaránt... mindenáron keresik az ismeretséget. Különösebb érdeklődés nélkül menjem el hat óra után a terraszkávéházba. Egy sarokszélen meljől felállt a gazdasági tiszt és meghajlással jelezte, hogy odamenjek. Kivételesen szép, nagyon elegáns fiatal hölgy ült az asztalnál és a kezét nyujtva felém, a társaságban élő dáma biztonságával így szólt:

— Nagyon kedves, hogy kérésemre eljött. A gazdasági tiszt így szólt:

— Bocsanatot kérek, hogy most elsietek, de a szolgálat hív. A viszonzlatásra hercegnő.

A beszélgetés kissé vontatottan indult. Kezdetben zenéről, a Newyorki Metropolitan Opera jövő szezónjának műsoráról volt szó, mert a hercegnő ráterelte a beszélgetést. Bár engem igazán nem érdekel másoknak a zenéről való nézete, meglepett, hogy a hercegnő ritka hozzáértéssel beszélt róla és annyira tájékozódott a egujabb művészi fejlődésről, mint aki szenvedélyesen érdeklődik és mindent figyelemmel kísér.

Amikor kissé jobban belemegedünk a beszélgetésbe, a hercegnő elmondta, hogy gyermekkorát és ifjúságát New Yorkban töltötte el, amerikai születésű és a házassága révén lett olasz.

Most már megkísérem, hogy a beszélgetést személyesebb térére vigyem át, mert szerettem volna valamilyen észrevételből megállapítani, hogy hol találkoztunk előzőleg. Az ugyanis kétségkívül volt, hogy ez a csodaszép alakot és klasszikusan szép arcot már láttam valahol. De a hercegnő megsejtette ezt a szándékomat és mindig olyan formába fejegette kérdéseimre, hogy nem nyúl-

tot semmiféle támpontot a következtetésemre. Sőt az a benyomásom, hogy nagyon jól mutat azon, hogy nem vagyok veje tisztában.

A vacsoránál nem láttam a hercegnőt az étteremben. Bizonyára külön lakosztálya volt és ott vacsorázott. Ebből már sejthettem, hogy a millió-mos világhoz tartozik, mert csak azoknak tejjik erre a fényűzésre. Éjjel annyira foglalkoztatott a gondolat, hogy honnan ismerem ezt a meglepően szép asszonyt, hogy álmatlanul forgozódtam az ágyamban.

Hirtelen, mintha ködből bukkanna elő, feltűnt az emlékezetemben annak a jelenetnek a képe, amikor New Yorkban ezzel a csodaszép nővel találkoztam. Óriási sikerrel dirigáltam és az előadás után a színház előtt nagy, lelkes tömeg várt meg és ünnepelt. A tömegből egy fiatal hölgy vált ki, odalépett hozzám és egy kis levelet nyomott a markomba. A fejlettem zsebébe gyujtam a levelet, sők más köz é beülttem az autómba.

Napok múltak el ezután. Egy napon meghűlés miatt otthon maradtam és unalmamban kezdtem a legutóbbi napokban kapott leveleket olvasni. Fejtűnt köztük a sötétkék boríték, mert emlékeztem, hogy ezt a levelet az a feltűnően szép nő adta át nekem a múlt héten a színházbejárónál. Elolvastam. Azt írta, hogy másnap délben keressem fel a Plaza-szállóban. Megírta a szoba számát és a nevét. A következő nap elmentem a szállóba, de megtudtam, hogy a hölgy három nap előtt elutazott Európába. Azzal lezárult a regény... mielőtt megkezdődött volna.

Másnap reggel már korán kimentem a fedélzetre sétálni. Még kevés utas bujt elő a kabinjából. Egy fordulónál a szép hercegnővel kerültem szembe. Együtt folytattuk a körsetét. Reggeli, friss, természetes színében talán még szebb volt, mint amilyenek este láttam.

— Hogy aludt? — kérdezte mosolyogva.

— Nagyon rosszul — fejeletem —, azon törttem a fejemet, hol találkoztunk már a múltban, míg végül hajnal felé hirtelen eszembe jutott. Mondja, hercegnő, nem maga adott át nekem előadás után a Metropolitan Opera előtt egy levelet?

A szép asszony kissé elpirult, de azután újra elmosolyodott és így szólt:

— Én voltam... Most már megvalthatom magának, hogy soha életemben nem éreztem férfi iránt azt, amit azon az estén a csodálatos zenei élvezet hatása alatt éreztem. Ugy éreztem, hogy megőrülök, ha nem mondom meg magának, hogy szeretem. Mai eszemmel neveltségemnek tartom a módját, ahogy ezt megrendeztem. De akkor még fiatalabb voltam és teljesen szabad voltam minden tekintetben. Ezt a szabadságot és a fiatal-ságomat akartam magának felajánlani, de... kosarat kaptam. Még csak nem is felelt a levelemre. Három napig vártam, azután elutaztam Európába.

— Bocsanon meg... borzasztó véjtem volt...
— Ne mentegéződzék... Akkor sokat szenvedtem, de ez már a múlté. Ma boldog vagyok. És úgy érzem, a maga udvariasságának döntő része van abban, hogy a boldogságomat megtalálhattam és ezért hálás vagyok magának. Csak ez akarom megmondani.

Éreztem, hogy a banális, tresz mentegézőzés nem méltó hozzám, de nem volna méltó ehhez az érdekes, szép és öntudatos asszonyhoz sem.

Ott álltunk a fedélzet párkányánál és nézünk a tengerre. Hirtelen mély férfihang női nevet kiáltott a közelben. A hercegnő felgyűrt és így szólt:

— Az uram keres... a viszonzlatásra.

Azzal elindult a magas, atlétatermetű, elegáns fiatal férfi felé, aki a lépcső felől közeledett. Valami mondott a férfinak, mire mindketten felém jöttek és a hercegnő így szólt:

— Mester, bemutatom a férjemet.

A fiatal arisztokrata udvariasan meghajlotta magát, kezét fogtuk, két-három szót váltottunk az időről, a tengerről, azután elváltunk. Amint nevére beszéltek és kéz a kézben, mint két jókedvű gyermek, elindultak, láttam, hogy valójában szeretik egymást. Ezen a téren van némi tapasztalatom... Azzal a szomorú tudattal indultam el a reggelizőterem felé, hogy ezt a szép nőt valóban hájára köteleztem akkor, amikor levelet a zsebémben fejejttem.

Junius 2. vasárnap: ISKOLANAP

AZ AAC SPORTTELEPEN

felmondták a szolgálatot és ez vitte az ismeretes elhatározásához. A News Chronicle szerint az angolok rendes körülmények között türelmesek és elnézőek és ítéletüket mindig jól megfontoltan szokták hangoztatni, de a belga király elhatározásáról azt mondják, hogy az nem egyéb az árulásnál. A lordok házában lord Marvood kijelentette, hogy

Nyolcszázazerről háromszázazerre csökkent a harcok során a belga hadsereg létszáma

Páris. (Rador.) A május 29-én kiadott francia hivatalos harctéri jelentés így hangzik: Csapataink északon csodálatraméltó vítérséggel állnak ellen az ellenség elkeseredett támadásainak. A legmegbízhatóbb adatok szerint a tegnapi esti és éjszakai harcok során a németek különösen nagy veszteségeket szenvedtek. A Meuse és az Aisne mentén eredményes helyi akciók folytak le. Chateau Porcienről délnyugatra egy ellenséges támadást visszavertünk. Az Aisnetől keletre az éjszaka folyamán élénk tevékenység folyt le.

A Havas-ügyvénység jelenti: Északon a helyzet bizonytalan. Az itt folyó ütközet rendkívül heves

a különféle gépesített és páncélos egységek között majdnem mindenféle gyilkos csaták folynak. Kedden este a francia csapatok még tartották Calais-t. Düinkirchent, amely majdnem teljesen elpusztult. veszély fenyegeti.

A francia és az angol katonai körök véleménye szerint a belga hadsereg semmiféle szövegben nem hárul a fegyverletétel miatt. A belga csapatok két héten át rendkívül vitézül tartották magukat és az elkeseredett harcok során létszámuk, amely 800.000 volt, 300.000-re csökkent. A körülvevő francia és angol csapatok helyzete itt az ő meghódolásuk következtében rendkívül súlyos. Az itt levő szövetséges csapatok állásai jóformán mind tarthatatlanok. Más választásuk nincs ezeknek a szövetséges csapatoknak, minthogy

a tenger felé visszavonulniuk és ott igyekezzenek fenntartani védelmi vonalukat.

A Havas-ügyvénység a szerdán kiadott francia hadijelentéssel kapcsolatban a helyzetet így jellemzi: Északon a helyzet kialakult. A harcok rendkívül hevesek és azzal jellemezhetőek, hogy minden mértéket felülmutatóan gyilkosak.

Az egymással összekevert ellenséges egységek

Fontos diplomáciai iratokat hoz nyilvánosságra a német kormány

Belgrádból jelentik: A Politika című lap berlini értesülése szerint a német kormány elhatározta, hogy a Berlinben tartózkodó amerikai diplomáciai testület tagjainak rendelkezésére bocsátja a nyugati háború előkészítésére vonatkozó diplomáciai iratokat. A Harmadik Birodalomnak ugyanis sok érdeke fűződik ahhoz, hogy az Egyesült-Államok a háborún kívül maradjon és a helyzetről tiszta képet nyerjen.

Berlin. (Rador.) A Német Távirati Iroda jelenti. A belga király által felajánlott és feltételek nélkül elfogadott fegyverletétel megvilágítja azt a helyzetet, hogyan folytatták az angolok a háborút belga területen. Az angolok azt remélték, hogy Belgium olyan föld lesz, amelyen keresztül megtámadhatják a Ruhr-vidéket. Ez a terv azonban összeomlott, mert megelőzték az angolokat. Az angolok a szövetségesek segítségével ellenére sem tudták meggátolni a német előnyomulást. Azok az angol csapatok, amelyek át tudták kelni a csatornán, rendetlenül vonultak vissza, hadianyagjuk és sok ezer fogoly hátrahagyásával. A belgák hősiességgel harcoltak, mint szövetségesek.

Nagy áremelkedést okozott az olasz tőzsdéken a belga fegyverletétel

Róma. (Rador.) Az olasz tőzsdéken a keddi napon áremelkedés következett be és egyes részvények ára

csakis a történelem mondhat majd ítéletet, hogy Lipót király lépése árulást jelentett-e.

A francia sajtó is eléggé keményen bírálja a belga király magatartását és a lapok azt írják, hogy a lipcsei csata óta, amikor a szászok az ütközet közepén átpártoltak az ellenséghez, a történelemben nem volt példa ilyen lépésre.

ségek szakadatlanul öldöklék egymást. Kedden este a francia haderők még tartották Calais-t.

Francia ellentámadást várnak

Róma. (Rador.) Itteni katonai körök véleménye szerint 48 órán belül várható annak a nagy offenzívának a megindítása, amelyet Weygand francia főparancsnok előkészített. A francia csapatokat a Rethel, Malmédy és az Aisne vonalon összpontosították.

Páris. (Rador.) A francia főhadiszállás a következő harctéri jelentést adta ki:

„A belga hadsereg fegyverletétele következtében a németek északon nagy nyomást fejtettek ki. Ezen a frontszakaszon az angol és a francia hadsereg elkeseredetten védekezik. A Somme folyó mentén tekvő francia állásoknál a harcok a franciákra nézve kedvezően alakulnak. A francia légihaderő ugy nappal, mint éjszaka folytatja tevékenységét és bombázza az ellenség utánpótlási vonalait, menetoszlopait és a katonai célpontokat.

A Havas-ügyvénység jelentése szerint a belga fegyverletétel után a keddi napot az ellenfelek az erők átcsoportosításával töltötték el.

Páris. (Rador.) Frossard francia propagandaügyi miniszter rádióbeszédet tartott, amelyet a francia rádiók közvetítettek és amelyek során a miniszter a következőket mondotta:

— Az egész világ figyelme Franciaország felé fordul és felvilágosításra vár, hogy milyen választ ad Franciaország a belga fegyverletételre? A válasz a következő: „Franciaország a legteljesebb elhatározottsággal és a legnagyobb erőfeszítéssel folytatja a háborút. A francia hadsereg Weygand és Petain tábornokok vezérletével, továbbá számos ifjú tábornokkal az éjen, felkészülten áll a nagy küzdelemre.“

lyama 100 ponttal is emelkedett. Az olasz sajtó és a közvélemény egyhangú helyesléssel fogadta Lipót belga király elhatározását és az ártolyamok emelkedése a belga hadsereg fegyverletételével áll összefüggésben.

Duff Cooper:

Mindent el kell követni a belgiumi szövetséges hadsereg visszavonulása érdekében

London. (Rador.) Duff Cooper tájékoztató miniszter tegnap este rádióbeszédet mondott, amelynek során emlékeztetett az előző világháború eseményeire. Utalt az 1918. márciusi nagy offenzívára, amelynek hatása alatt a kishitűek már úgy érezték, hogy a szövetsé-

gesek elvesztették a háborút. Mindezek a szerencsétlenek látszó események azonban előjelei voltak a győzelemnek. A miniszter szerint a belga hadsereg képtelen volt arra, hogy folytassa a harcot, de a mostani idő nem alkalmas arra, hogy bírálatot mondjanak erről. Meg kell tenni minden lehetőt, hogy visszavonják a hadsereget azokból az állásokból, a melyeket eddig elfoglalt.

London. Az angol légügyi minisztérium a következő hivatalos jelentést adta ki: Angol légiosztások a mai napon különböző légiharcok során 11 német repülőgépet lötek le. Tegnap, a légitámadások legeredményesebb napján angol gépek összesen 79 német gépet tettek ártalmatlanná. Két nap alatt a német légihaderő 101 repülőgépet veszített.

Angol bombavető gépek tegnap eredményes utakat tettek meg Németország belsejében. Bombákat dobtak Düsseldorf, Duisburg, Dortmund, Hamburg, Bremen, Köln repülőtereire és a városban lévő katonai jellegű épületekre. Az angol gépek Stavanger repülőterét is megtámadták és 8 német gépet pusztítottak el, amelyek a repülőterén utrakészen állottak. A legutóbbi két nap alatt 13 angol gép nem tért vissza állomáshelyére. (Rador.)

Repülőgépekkel szállított tankokkal támadják a németek Angliát?

Newyork. (Rador.) A Newyork Herald egy amerikai szakértő véleménye alapján utal arra, hogy Németország milyen legyverekkel készül Anglia megtámadására. A kérdéses szakértőnek a Fekete-erdőben tartott nagy német hadgyakorlatok alkalmával módjában volt megvizsgálni, hogy a németek olyan repülőgépeket készítettek, amelyek alapépítményük segítségével 30 tonnás tankokat, vagy ennek megfelelő súlyú tüzérségi felszerelést vihetnek magukkal. A háború kitörésekor 200 ilyen géppel rendelkeztek a németek, de ezek száma azóta lényegesen emelkedett.

„A csatákat nem a bankárok, hanem katonák nyerik meg“

Róma. (Rador.) A Gazetta del Popolo és a Stampa című lapok vezércikkében foglalkoznak a hadviselők helyzetével. A Gazetta del Popolo cikkének „Anglia megfenyegetése“ címet adta és hivatkozik az angol király rádióbeszédére, valamint arra a körülményre, hogy Angliát hosszú idő óta ezuttal elsősorban fenyegeti közvetlen veszedelem.

„A német háborús erőfeszítések nem hagnak kétséget afelől, hogy elhatározott szándékuk Anglia területét el foglalni, mert csak ez döntheti el a háború sorsát. A flandriai hadműveletek és Páris esetleges elfoglalása csak előkészületek azoknak a nagyarányú katonai műveleteknek, amelyeknek célja az Angliában való partraszállás.

A Stampa azt írja, hogy Angliának gazdasági szempontból csak az a reménye lehet, hogy Amerikától nagyobb segítséget kaphat, kérdéses azonban az, hogy ez a segítség idejében érkezik-e.

„Az angolok és a franciák legyőzése — írja a lap — egyben a világkapitalizmus veresége is és ez igazolni fogja, hogy a csatákat nem a bankárok, hanem a lól felfegyverzett katonák nyerik meg.

URANIA: mindig vezet. Tel. 12-32.

3-kor matiné olesó helyárákkal. 5, 7, 15, 9, 30

MA PREMIER!

Benjamina Gigli, a legnagyobb tenorista, Maria Cebotari, a Newyorki Metropolitan szopránja, Michael Bohnen, a híres nemzetközi baritonista, Hans Moser, a kedvelt komikus, az évad legnagyobb zenés operettjében, a

Bölcsődal

Ebben a filmben Gigli és Cebotari több mint 6 operáriával szórakoztatja a közönséget. Jegy elővétel. Metro és Paramount-híradók.

Buttler angol államtitkár:

„Az olasz javaslatok kielégítő alapul szolgálnak a további megbeszélésekre

London. Rador. Churchill alsóházi beszéde után Less Smith szocialista és Sir Percy Harris liberális képviselő kijelentették, hogy a miniszterelnök az egész nemzet érzelmeit fejezte ki beszédében. Woodgewood független munkáspárti képviselő megkérdezte Buttler-t, hogy nyilatkozhatna-e az angol-olasz viszony alakulá-
váról, Buttler válasza így hangzott:

— Nagyon örülök, hogy alkalom kínálkozik nyilatkozni azokról a tárgyalásokról, amelyek az angol és az olasz kormányok között folynak a dugaruk ellenőrzése tárgyában. Miként a lapok jelentették, a hadügyminiszterium egyik osztályfőnöke május 22-én Rómába érkezett azzal a felhatalmazással, hogy megbeszéléseket folytasson az olasz kormány-
nyal az ellenőrzés tekintetében. Az illető visszatért Londonba az olasz kormány javaslataival, amelyek kielégítő alapul szolgálnak a további megbeszélések-
re. További részleteket — miként érthető is — ad-
dig nem közölhetek, amíg a tárgyalások folyamat-
ban vannak.

Laval közvetít Páris és Róma között?

London. (Rador.) Az Exchange Telegraph római jelentése szerint tájékozott körökben arról beszélnek, hogy Laval volt francia miniszterelnök, aki jelenleg Rómában tartózkodik, rendkívül bőkezű ajánlatot tett a francia kormány nevében az olasz kormánynak. Rómából érkezett hírek nem erősítik meg Laval jelenlétét, ammi azonban bizonyos, hogy a berlini amerikai követség vezetője, Kirk jelenleg Rómában tartózkodik.

Róma. (Stefani.) A belga fegyverzetétét dön-

Elfoglalták Narvikot a szövetségesek

London. (Rador.) Az angol hadügyminiszterium különleges jelentése közli: Szerdán reggel érkezett jelentés szerint

Narvik kikötőjét a szövetséges csapatok kedden este elfoglalták.

Arról is érkezett jelentés, hogy Fagernes és Forsneset is a szövetségesek kezén van.

London. A szövetségesek hivatalos jelentése szerint a londoni norvég nagykövet átadta

„Anglia és Franciaország képezik Amerika első védelmi vonalát

Newyork. (Rador.) Wendell Wilkie köztársasági elnökjelölt Acronban (Ohio) programbeszédét mondott és hangoztatta, hogy Anglia és Franciaország képezik az Egyesült-Államok első védelmi vonalát. A szónok azt követelte, hogy a szövetségeseket nyomban segítsék meg. Cordell Hullnak kötelessége, hogy megbeszéléseket folytasson a szövetségesekkel és megállapítsa, hogy milyen segítségre van szükségük és azt mind meg kell adni, kivéve a katonai segítséget. Wilkie azt kívánta, hogy a két nagy amerikai párt egyesüljön a nemzetvédelem érdekében és a maximumig fejlesszék azt.

A Havas-ügynökség tudósítója ezzel kapcsolatban jelenti, hogy Wendell Wilkie Roosevelt elnök politikájának legelkeseredettebb ellenzője volt és a demokrata pártból a köztársasági pártba lépett át.

Washington. Goodard tengernagy egy gyűlésen tartott beszédében többek között a következőket mondotta:

— Hogy az Egyesült-Államok beavatkoznak-e az európai háborúba, vagy sem, azt tisztán az Európában lejátszódó eseményektől függ. Nagyon könnyen bekövetkezhet az az eset, hogy Amerika meglepetésszerűen belép a háborúba. Ez az eset igen könnyen megtörténhetik és az amerikai közvéleménynek erre el kell készülnie.

Newyork. (Rador.) A Havas iroda jelentése szerint az amerikai közvélemény mind nagyobb mértékben nyilatkozik meg a szövetségesek mellett. A csikágói egyetem 55 tanára azt javasolta, hogy Amerika 1 milliárd dolláros kölcsönt ajánljon fel a szövetségeseknek, hogy ezért azonnal repülőgépeket vásárolhassanak. Ezenkívül új törvény megszavazást kívánják, amelynek értelmében amerikai önkéntesek a szövetségesek oldalán harcolhassanak. Sokan jelentkeztek abba a bizottságba, így többek között az összes amerikai egyetemek

to eseménynek tartják Rómában. Ez a körülmény sok gondolatot vetett fel. Ezek közül a legnagyobb feltűnést az a nézet idézte elő, hogy talán most elérkezett a kedvező pillanat arra, hogy Olaszország és az Egyesült-Államok vezetői, Roosevelt és Mussolini közösen kezdeményez-
sekettegyenek a béke érdekében. Elsősorban Róma politikai és diplomáciai körében beszélnek erről a lehetőségről, de mérvadó kormánykörökben tett kijelentések egyáltalán nem erősítették meg ezt a nézetet.

„Az albán nép egy emberként kíván harcolni a fascista birodalom dicsőségéért”

Róma. (Rador.) Az albán kormány miniszterelnöke táviratot intézett Ciano grófhhoz és közölte: az albán nép készen áll arra, hogy egy emberként kövesse a király és császár rendeletét és hogy a fascista birodalom dicsőségéért harcoljon. Arra kérte Ciano grófot, hogy hozza tudomására a Ducenak az albán kormány magatartását.

Egyiptom oáfolja a libiai határon történt állítólagos összetűzés híreit

Kairó. (Rador.) Az egyiptomi miniszterelnök a sajtó képviselői előtt megcáfolta a libiai határon történt állítólagos összeütközés híreit és kijelentette, hogy a parlament legközelebbi ülésén nyilatkozni fog Egyiptom helyzetéről és magatartásáról.

a norvég haderők főparancsnokságának hadijelentését, mely azt közli, hogy Narvikot nem csak a tenger felől, hanem délről, a szárazföld felől norvég és szövetséges egyesített csapatok foglalták el.

Páris. (Rador.) A Havas iroda közli: A norvég főhadiszállás jelenti: Ofoten környékén a norvég és szövetséges alakulatok a Nvgaardevath folyóig haladtak előre. Helgolandtól dére nincs jelentős változás.

elnökei, továbbá Laguardia, Newyork főpolgármestere, valamint Knox, a Chicago Daily tulajdonosa.

Leváltják a londoni szovjet-nagykövetet?

Belgrád. (Rador.) A Politika című lap úgy értesült, hogy Lavrentien szóvjai szovjet nagykövet más megbízást kap és Maiszky londoni szovjetorosz nagykövetet nevezik ki a szóvjai szovjetkövetség élére.

Az angol sajtó részletesen foglalkozik Cripps moszkvai utjával. A lapok szerint Anglia ezuttal a legjobb kezébe tette le az angol-orosz közeledés elmélyítésének ügyét. Cripps — mondják az angol lapok — őszintén szovjetbarát, amire bizonyosság az is, hogy az angol munkáspárt nemrégiben éppen kommunista érzelmei miatt kizárta a párttagok sorából.

Stauning dán miniszterelnök védelmébe vette április 9-iki határozatát

Kopenhága. (Rador.) A német távirati iroda Stauning miniszterelnök beszédével foglalkozva hivatkozik arra, hogy a miniszterelnök a dán szindikátusok gyűlésén ezeket mon-
dotta:

— Sohasem fogom sajnálni azt az elhatározást, amely szerencsétlenségtől mentette meg az országot. Mindazok a hírek, amelyek arról szólnak, hogy az okupáció előtt már megegyezés létesült vagy hogy előre tudtam az elkövetkezendőket, nem felelnek meg a valóságnak. Az országot ezidőszent a parlament négy nagy pártja kormányozza. A gazdasági problémákkal kapcsolatban a kevésbé jelentős kérdések helyett a fontos dolgokkal

Érlemlenessedés, magas vérnyomás, gyomorbántalmak máj és vesebajok ellen:

Lithines Vichy Tillat

az egyedüli gyógyszer:

A francia Vichy-forrás gyógyvizet tartalmazza

kell foglalkozni. Az a fő, hogy Dánia megtartsa függetlenségét és szabadságát.

A szindikátusi szövetség elnöke kijelentette, hogy a dán munkásság is magáévá teszi a kormány április 9-iki határozatát.

Szén- és nyersanyag gondok Svájcban

Bern. (Rador.) A háború fejlődésének következményei megmutatkoznak Svájc szén- és nyersanyagellátásának terén. Az államtanács elhatározta, hogy újabb rendelkezésig a bérházakban egyszer egy héten, szombaton szabad csak melegvizet szolgáltatni.

Bern. (Rador.) A Havas-ügynökség jelentése szerint az olasz hatóságok nem engedik meg, hogy utasok, akik Svájcban keresztül Franciaországból érkeznek, rendes vízzel, olasz területre léphessenek. Valószínű, hogy ezt az intézkedést azért foganatosították, hogy olyan hírek kerüljenek forgalomba, amelyek szerint az olasz határt elzárták.

Franciaellenes falragaszok Rómában

RÓMA. Az olasz főváros utcáin újabb falragaszok jelentek meg, amelyeket a kékszervezet című alakulat adott ki. A felhívás rámutat arra, hogy a korzikai olasz nacionalisták alig várják a felszabadulás óráját. Olaszországnak azonban nem szabad megelégednie a máltai, a tuniszi, a savoyai és a nizzai testvérekről sem, akik épp úgy várják, hogy visszatérhessenek hazájukhoz, mint a többi külföldiek.

Jó gabona-termésre van kilátás

Bucuresti. A földművelésügyi miniszterium szokásos hetenkénti értekezletén, amelyen Ionescu-Sisesti földművelésügyi miniszter elnökölt, a miniszter kijelentette, hogy nemcsak normális, de egészen jó termésre van kilátás. Ezt a megállapítást a földművelésügyi miniszter az ország különböző részeiben tett ellenőrző körútján látottakról szűrte le. Az összes őszi és tavaszi vetés eddig 11 millió hektárt tesz ki.

Földalatti új városrész épült Berlinben

Bern. Berlinből érkezett jelentések szerint a német főváros alatt valóságos új földalatti városrész keletkezett, ahol az összeköttetést a földalatti villamos alagútjának felhasználásával tartják fenn. A külföldi haditudósítók megtekintették az itt létesített lakásokat és megállapították, hogy azok minden kényelemmel be vannak rendezve és légiriadó esetén a földalatti villamos felhasználásával kényelmesen odamenekülhetnek. Nagy látványosság is készült. Rendkívül kényelmes menedékhely van a birodalmi kancellária, a propaganda és légügyi miniszterium épülete alatt, ahol a tisztviselők légiriadó esetén tovább folytathatják munkájukat.

Olasz földművesek kitüntetése

Mussolini személyesen adott át kitüntetéseket 82 gazdának a föld hűséges műveléséért. A megjutalmazott gazdák és családjuk többszáz éve óta művelik ugyanazt a földdarabot. A kitüntetettek között van egy család, amely 12 évszázada műveji ugyanazt a földet. A Duce beszédét mondta ez alkalommal, amelyben hangoztatta a földhöz való hűség nagy kötelességét.

CORSO 3 (mérs.) 5, 7.15, 9.30

Visszavonhatatlanul utolsó nap!

A KIRCHFELDI PAP

Főszerepben: HANS JÁRAY

Híradó: az 1940. május 10-iki bucaresti felvonulásról!

Holnap premier: Claudette Colbert-el

„MIÉNK AZ ÉLET”

Az új angol jelszó: gyorsan

Irta: Frey András

London. Alig teszi az ember a lábát angol földre, nyomban észreveszi: Anglia felébredt. A híres hidegvér — mások szerint talán közöny — eltűnt. A közhely az izgékony Franciaországról és megmozdíthatatlan Angliáról visszajára fordult, mert amíg a La Manche másik oldalán a franciák nyugalommal, komoran néznek észak felé, addig az angolok valósággal most ébredtek fel. Tél óta nemcsak annyiban változott meg Anglia képe, hogy a repülőgépek elleni hálózatot rendkívül kiterjesztették, úgyhogy a tengeren angol partok felé közeledő hajóiról nézve, már messzi-

ről valóságos léggömbördő lebeg a kikötő felett, ugyanígy London felett is. A szálloda halljában, ahol máskor a rádió legfeljebb csak suttogott, mert hiszen az angolokat alig érdekelték a hírek, vasárnap este, amikor Churchill beszélt, az emberek összecsupdultak a bömbölő hangszóró körül. A pincér, aki azelőtt talán azt sem tudta, ki a miniszterelnök, állal a kezében közeledik asztalunkhoz, de közben elmerülten elkanvarodik a hall ajtaja felé, hogy a rádiót hallhassa. A híres angol fegyelmességét is elsodorta tehát az északi-franciaországi meglepetés.

Churchill és Weygand

Londonban mindenki megilletődéssel beszél a franciákról és elismerik, hogy ők viselik a háború legsúlyosabb terhét. Az angol-francia viszony érzelmi részére kedvezően hatottak a Párisban és Londonban gyors és erélyes kézzel végrehajtott személyi változások. A franciák nagy elégtételként fogadták Chamberlain lemondását, de az angolok is fellélegzettek, mikor arról értesültek, hogy Reynaud elbucszott azoktól a munkatársaitól, akik az óvatosságból erényt csináltak.

Különösen tetszik Londonnak, hogy Reynaud a mostani élet-halál harc kelős közepén meneszteni merte Gamelint. A brit fővárosban azt hiszik, hogy ez a számítás bevált. Ebből a leváltásból megtudta a francia hadsereg, hogy a hadvezetés merőben megváltozott.

A szellemi vezetés új ritmusa különben tárgyi okokból is igen érdekes. Most ugyanis a főkérdés az, milyen további segítséget kaphat Franciaország a legközelebbi hetekben, illetve a nyár

folyamán. Azt hiszik, az északfranciaországi csata valószínűleg még hónapokig eltart és ezalatt a szövetségesek állásait jelentékenyen meg lehetne erősíteni további repülőgépszállításokkal. Ezek három forrásból eredhetnek: az angliai repülőgépállományból, az angol gyárakban körülbelül elkészült, csak még nem teljesen szállításra alkalmas tankokból és repülőgépekből és végül az Egyesült-Államokból. Az Evening Standard írta először, hogy Franciaországnak még olyan gépeket is át kellene adni, amelyek esetleg magának Angliának védelmét gyöngytenék. Legutóbb Churchill is világosan célzott arra, hogy az angolok készek magukra több életveszélyt vállalni, azért, hogy erőteljesebben segíthessék a szárazföldön harcoló szövetséges seregeket. Ha pedig bizalmasan arról értesülnének, hogy az amerikai repülőgépek legközelebbi részletét Washington már két hónap múlva kezdi szállítani — ha másképp nem, Kanadán át — akkor Anglia azonnal átküldhetné minden tartalékát Franciaországba.

Kik „repülnek“?

A jelentősebb azonnali tétel azonban nem is a kész angliai tartalékokból és az Egyesült-Államokból várható, hanem azokból a gépekből, amelyeknek nagyrésze már körülbelül elkészült, csak még egyes alkatrészeik hiányoznak, vagy amelyeket még nem állítottak össze. Eddig ugyan is az angolok még a hadijezemekben sem dolgoztak a legnagyobb teljesítőképességgel. Ha emiatt akár a hadvezetés, akár mások panaszt emeltek, a panasz többnyire el sem jutott Chamberlainhez. Ha mégis eljutott, a miniszterelnök válasza rendszerint az volt: Nem kell az embereket főleg pedig a vállalatokat túlságosan háborítani. Még inkább ilyen volt Chamberlain közvetlen környezetének véleménye, különösen pedig Horace Wilsoné, aki Chamberlain berchtesgadeni repülőutja óta, a miniszterelnök politikájának nemcsak irányvát, de iramát is befolyásolta. A gyáraknál pedig előfordult, hogy a kész szállítmányt nem indították el, arra hivatkozva, hogy weekend van.

Churchill jövetelével főleg ez az iram változott meg. Churchilllel mindenki beszélhet, legalább is a titkáran keresztül. Másrészt az ő véleménye ellenkezik Chamberlainéval. Ahelyett, hogy nyugton hagyná az embereket, ha hadiérdekről van szó, nyomban személetesen intézkedik, a lehető legnagyobb eréllyel, gyakran kiméletlenséggel behajszol mindenkit a legnagyobb gyorsaságba. Miután pedig az embereket legjobban az mozgósítja, hogyha saját személyes érdekük forog kockán, Churchill hozzányult a leg hatékonyabb ösztönzéshez: az azonnali elmozdításokhoz. A Manchester Guardian pénzügyi szerkesztője írta: Churchillnek és a hadiszállítások új miniszterének nemcsak az a feladata, hogy nyomni, hanem az is, hogy rugni tudjanak.

Általában az ezzel kapcsolatos repülésügyi kifejezési Angliában azelőtt nagyon-nagyon ritkán, most azonban feltűnően gyakran használják, éppen ilyen kihágási értelemben. Ez a veszély hat is. Lord Nuffield például a kormány pénzén új repülőgépgyárat épített, azzal az elgondolással, hogy nem Rolls-Royce-ok néha felesleges cizellálásával kell a repülőgépeket ellátni, hanem olv tömeggyártással, ahogy ő kiszórja a kis Morris-kocsikat. Ez az új repülőgépgyár már régóta dolgozik, de mostanig még egyetlen kész gépet sem szállított le, egyszerűen azért, mert a hivatalnok-sereg minduntalan talált valami akadályt, ami késleltette a félig, vagy háromnegyedrész elkészült gépek végső összeállítását. Most azonban, hogy Churchill jött, lord Nuffield „repült” és egy napon azt vette észre, hogy ezt a gyárat egyszerűen beolvasztották az egyik Vickers-repülőgépgyárba.

Ezzel az új tempóval Churchill nemcsak azt

akár csak egy kis kereket illeszt a gépekre, akár pedig rajta áll, hogy gyorsabban tolja a szállítmányt a pályaudvara, a kikötőbe, a harctér felé. Pedig tudják, hogy közben őket magukat, mármint a szigetországot is fenyegetheti közvetlen veszély. Sőt erre az angol sajtó már elő is készíti a közönséget. A partraszállási kísérletet, csapatszallító repülőgépek, vagy eítőernyősök révén úgy várják, mint a vihart.

Egyébként a figyelem Olaszország felé irányul. Jól tájékozott tényező homályosan megjósalmazott kijelentése arra enged következtetni, hogy a szövetségesek végre elszánták magukat arra, hogy Olaszországgal közölték milyen engedelmeyekről hajlandók tárgyalni. Aljtóljag ezzel hozható kapcsolatba az a jelentés, amelyet kiadtak londoni hivatalos helyen és amely egy angol hivatalnok római utazásáról szól. (Ez az angol hivatalnok, Greene, azóta már vissza is tért Rómából.) Azt a feltevést azonban, hogy ez a megbízott a folyamatban lévő gazdasági tárgyalás anvgán kívül politikai javaslatokat is vitt volna magával, fenntartással kell fogadni. Azért sem érdemes ehhez a jelentéshez túlzott várakozást fűzni, mert még ha igaz is, kérdéses, hogy Róma egyáltalában hajlandó-e ilyen eszmecserebe bocsátkozni.

Marta Alexandru dr. helytartó és Ciupe Gheorghe dr. vezértitkár látogatásai a községekben

Kielégítő a mezőgazdasági helyzet

Temesvári munkatársunk jelenti: Közölte az Aradi Közlöny, hogy Marta Alexandru dr. királyi helytartó Aradmegyében hivatalos minőségében látogatást tett és felülvizsgálta a községek és szociális intézmények ügykezelését és menetét. A királyi helytartó legutóbb Variason, Vingán tett látogatást és most Zsombolyára, Nagykömlősrre és Obessenyőre utazik, dr. Demenescu Ioan kabínetfőnök kíséretében.

A királyi helytartó megbízásából ugyanilyen hivatalos látogatást tett dr. Ciupe Gheorghe helytartósági vezértitkár is, aki szombáton Lipán és Ujaradon volt. A vezértitkár tegnap Nettát, Gátalját, Nagyzsám községet látogatta meg. A látogatás célja mindemüttl az volt, hogy a helytartóság közvetlen meggyőződést szerezzen arról, hogy a közmunkálatok miképpen folynak.

A vezértitkár elmondotta, hogy Radnán az új iskola már tető alatt van és hat hét múlva a munkálatok teljes befejezést is nyernek. A Klopodia és Ferendia közötti országotat teljesen renoválták. A vezértitkár utja során érdeklődött a mezőgazdasági munkálatok helyzete felől, is és az kielégítőnek mondható. Detta járásban valamennyi föld százszázalékosan meg lett munkálva, míg a Gátalja járásban nagyon kevés maradt bevetetlenül. A bevonultak családtagjainak

segélyvezése mindenütt a legteljesebb rendben történik. Gátalja járásban például az elmúlt hónapban 55 ezer lei került szétosztásra. Természetesen — fejezte be a vezértitkár nyilatkozatát — mindenütt a legszigorubbán utánaérzések a kérvényeknek és csakis az arra valóban rászorultak részesülnek a hatósági segélyben.

Elfogták a timismegyei rablógyilkosság tetteseit

Temesvárról jelenti: Jelentette az Aradi Közlöny azt a kegyetlenséggel végrehajtott rablógyilkosságot, melynek áldozata Ujfalu községben Waselj Henrik nyolcvanhárom esztendőös aggasztyán volt. A csendőrség már akkor egy volt bérésre, névszerint Pista Gheorghera gyanakodott, akit most sikerült két cinkostársával kézrekeríteni. Tuduri Gheorghe és Florea Potranica béresek segítségével követte el a rablógyilkosságot Pista Gheorghe. Mindhármán már be is vallották bűnüket. Néhány körülmény a gyilkosság elkövetése körül azonban még nincsen tisztázva és ezért az ujfalvi csendőrség most arra kérte a temesvári ügyészséget, hogy még egy két napig a tettesek a csendőrségen maradhassanak. A temesvári ügyészség ezt az engedélyt meg is kapta és néhány nap múlva kerülnek csak a vizsgálati fogságba, helyesebben az ügyészségre a gyilkosok.

FORUM FILMSZÍNHÁZ.

TELEFONSZÁM 20-10

Lövöldözés a határon

Ma 3-kor olesó, 5, 7.15, 9.30-kor rendes helyárrakkal

Carla Bartholl, Peter Voss, Fritz Kampers, Bernhard Goetske, Osoar Sabo. A vámpörök életveszélyes küzdelme és tűzharc a csempészekkel.

Legújabb román heti híradó!

Uj Fox-Journal a legújabb eseményekkel!

ARADI KOZLONY

Telefon: 1-34. Székhely: KOZLONY

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
ARAD, Sul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési áraink:

Egész évre... 840 Ft. || Negyedévre... 210 Ft.
Félévre... 420 Ft. || Egy hó apra 70 Ft.

Mindannyionk ünnepe

Iria: Hentschel István

A különböző felekezetek által fenntartott iskolák nagy feladatok elé állítják az iskolatartó hatóságokat. Nem könnyű dolog a mai gazdasági viszonyok között megfelelni minden felsőbb tanulmányi rendelkezésnek, melyek be nem tartása maga után vonhatja az iskola bezárását. A felekezetek iskolaszéki vezetői felelősek egyrészt a kultuskormányzattal, másrészt az iskolát támogató hívekkel szemben, hogy az igazgatók terén megfeleljenek az előírt követelményeknek. Az iskola, a tanügy ápolása a kulturát, a jövő zálogát jelenti és éppen ezért minden felekezeti hatóság igyekszik erőforrásait a rendelkezésre álló eszközök igénybevételével biztosítani. A magyar katolikus egyház évtizedek óta tart fenn iskolákat és kiválóan tölti be nevelő hivatását. Sikeresen oldott meg feladatokat a multban és semmi kétség, hogy a jövőben ne tudna erőteljesebben közreműködni a magyar ifjúság nevelése érdekében. Kulturánk elsődleges értékeit képezik iskoláink, amelyeknek tárházából gyermekeink tudásszomját, erőt, önértetet és az élet viharaihoz nélkülözhetetlen szellemi értékeket nyernek. A mai iskola nem a mult dogmáinak lélektelen őrzője, hanem hárhözója és követője annak az életnek, amelyik az iskola falain kívül zajlik le. A tanulóifjúság nem tudja, hogy milyen nehéz azoknak a helyzetek, akik iskolákra, a második otthonukra ügyelnek. Ismerjük a mai diák életét, gondolkodását és gondjait, a szülei feltétlenül szorongó érzését és tudjuk, hogy agyuk minden gondolata, lelkük minden aggodása, szívük minden dobbanása gyermekeiké.

Az iskolánap mindnyájunk májálisa, amikor örvendő vonulnak fel a szülők és a kényeszer érzésű mentesen, spontán megnyilatkozásból tessék le obulusaikat a kultúra oltárára. A mi iskolánk ügye iránti igaz lelkesedés nagyjelentőségű, amely együttérzést és örömkönyvet vált ki. Az iskolánap ifjúságunk ünnepe és ezt annál is inkább azzá kell emelnünk, mert a gyermek, a diák áll legközelebb szívünkhöz. A fiatalság öröme, vigsága magával ragadja az aggodókat is. Ki tud úgy szeretni, fanatikus meggyőződéssel rajongani, ki tud olyan hajálos komolysággal hinni hihetetlen dolgokban is, mint a diák? Nekünk szülőknek, gyámoknak és barátoknak rendíthetetlenül táplálnunk kell azt a szent forrást, amely a vallásos érzést ontja beléjük s ennek kiapadni sohasem szabad! A mi iskolánk a szellemi és kulturális életünk melegágya. Feltett palántákat őrzünk benne. Nem lehetünk érdektelenek, mert az iskola elvesztése, merénylet ifjúságunk legkönyebből megközelíthető romlatlan lelke és szellemi fejlődése ellen. A kötelességérzetünk iránt mutat nekünk mindabban, amit iskoláink fennmaradása érdekében tennünk kell. A körülöttünk tobzó túlekedésben az egyedüllet érzése vesz erőt ma az emberen. Övjük meg ettől a szédülettől a gyermekeinket, erősítsük meg kulturánk évszázados bástyáit!

Minden tőlünk függ: az ifjúság elsodródó erővel, gyúlt lendülettel érik az életre és nincs az a hatalom nincs az a józanság, amelyik utáiba tud állani a lángragyult ifjúságnak. Gyermekeinket tudással kell felvérteznünk és ha az iskola nem tudja megadni mindazt, ami ehhez feltétlenül szükséges, akkor a felelősség bennünket terhel, de kétszeresen, ha az iskola kapui bezárnak előttük.

A katolikus magyarság kétvázados multja biztosíték arra, hogy iskoláit a jövőben fenn tudja tartani, mert van benne erkölcsi erő, megértés és keresztényi öntudat.

A június második iskolánap újszerű találkozója a magyarságnak. Az ifjúság ezen a napon hitet tesz iskolája mellett és közreműködésével hozzá akar járulni fenntartásához. Nem politikum ez, távol áll ettől minden olyan gondolat, amely nem kifejezetten iskolaiügyet szolgál. Mintahogy vannak másranyu szociális gyűjtőnapok, emberbaráti intézmények rendezésében, éppen úgy ez is az akar lenni, szűkebb keretek között, családias alapon. Az iskolánapon ott lesznek mindazok, akik az isteni rendeltetés szerint a gyermek sorsáért és jövőjéért felelősek és védelmezni, felleszteni akarják a katolikus magyarság kulturintézményeit.

— ZÜRICH TÖZSDEZÁRLAT: Páris 8.05, London 14.20, Newyork 446, Milánó 22.50, Berlin 178.75, Szófia 400, Belgrad 10, Bucuressti 2.25.

— II. Carol király óhajára elmaradnak a június 8-iki összes ünnepek. Bucuressti, II. Carol király legmagasabb kívánságára a június 8-iki ünnepek elmaradnak és ezzel kapcsolatban a Straja Tari a nemzetnevelésügyi minisztériummal való együttes elhatározásával a június 1-től 8-ig terjedő strajerhet programját a következőkben állapította meg: Junius 1. és 5. között az iskolai évzáró munkálatok folynak majd és június 6-tól 9-ig terjedő idő a Straja Tari rendelkezésére áll.

Flora (volt Reusz) jéggyár. Tel. 1141

— Egyházkerületi közgyűlés. Az aradi görög keleti román püspökség egyházkerületi gyűlést tartott, a hittudományi akadémia dísztermében, amelyen Magier Andrei dr. megvéspüspök mondott beszédet. A gyűlés résztvevői közebebe vettek részt.

— HŐSI HALÁLT HALT AZ ODV HADSEREGÉNEK EGYIK ASSZONY GENERALISA. Páris. (Rador). Az Arras közelében dúló harcokban hősi halált halt Climson asszony, az Odv Hadseregének ismert és tevékeny generálisa. Climson asszony az egyik mozgó segélyhely kocsijában teljesített ápolónői szolgálatot, amikor a hajáthozó golyó érte. Az elesett generálnő 50 éves volt és már a világháboruban nagy nevet szerzett magának emberbarát tevékenységével.

— KÜLFÖLDIEK NEM KÖZELITHETIK MEG A PETRÓLEUMVIDÉKET. Bucuressti. A nemzetvédelmi és belügyminiszterek határozata értelmében május 29-től kezdve egyetlen külföldi sem közelítheti meg a petróleumvidéket semmiféle közlekedési eszközzel, még akkor sem, ha tartózkodási engedélyre foglalkozás üzésére vonatkozik. Ettől az időponttól kezdve megszünt minden engedély érvénye amellyel a külföldiek rendelkeztek a petróleumvidékeken való közlekedéssel kapcsolatban. Megszűnt ezzel egyidejűleg a petróleumvidékeken tartózkodó magánosok számára engedélyezett fegyvertartási jog is. Kivétel csak a petróleumvállalatok őrszemélyzete képez.

— Ebben az évben rendezik a régi postatakarébetétek ügyét. Ismeretes, hogy a régi postatakarébetétek ügyében több közbenjárás történt a magyar parlamenti csoport részéről. Ennek eredményeképpen már folyamatban volt egyes városokban a takarékbetétek ügyének rendezése, amikor bizonyos akadályok lépek föl. Bucuressti értesülés szerint azonban ebben az esztendőben feltétlenül rendezni kívánják a kérdést. Több érdeklődésre tudtul adta a posta vezérigazgató-sága, hogy ebben az évben ellintézik, és ennek időpontját majd hivatalosan közlésezik a sajtóban.

Flundriában

— Azt hiszem, kapitány ur, túl mélyre állunk...

Több ezer hektár bevetett terület került Arad megyében víz alá az esőzések következtében

Az utóbbi napok esőzései jelentős károkat okoztak Arad megyében is. Mint tudósítónk jelenti, az esőzés különösen Kisjenő és Borosjenő községben okozott nagy károkat. Ezekben a helységeken ugyanis a sok eső következtében kiöntöttek a patakok és 6000 hektár bevetett termőföld és 1000 hektár jelölő került víz alá. Remény van azonban arra, hogy a kedvezőre fordult időjárás folytán a víz hamarosan visszahúzódik és a károk akkor minjmárisra csökkennek.

— NÉGY HÓNAPPAL MEGHOSSZABBITJAK A MAGYAR KORMÁNYNAK ADOTT KIVÉTELES HATALMAT. Budapestről jelentik: A magyar felsőház kedden délelőtti rövid ülést tartott és ezen kisebb fontosságú javaslatokat tárgyalta. A magyar képviselőház harmincadikát tartott ülést és ez alkalommal a hírek szerint, nem a sajtónovellát tárgyalja, hanem két más fontos javaslatot, az egyik a felvidéki képviselők mandátumainak újabb egy évvel való meghosszabbítása, a másik a magyar kormánynak adott és augusztus 31-iken lejáró kivételes hatalom négy hónappal, tehát december 31-ig való meghosszabbítása. Ezekkel a javaslatokkal azért szentek, mivel hírek szerint, a magyar törvényhozás június első hetében kezdi meg nyári szünetét és az szeptember végéig fog tartani.

— HARMINCMILLIÁRD DOLLAR VESZTÉS AZ AMERIKAI TÖZSDEKEN. Newyorkból jelentik: Általános vélemény szerint az amerikai tőzsdéken május 18. és 23. között az ártolyamesések 30 milliárd dollár veszteséget okoztak.

— Jelentős kivittell és behozattal ügyletek lebonyolítását engedélyezte a kormány. Bucuressti. A nemzetgazdasági minisztérium engedélyezte 10 ezer tonna búzának Spanyolországba való szállítását ócskavas ellenében. Portugália 1 millió kiló gyapotot szállított és további nagyobb mennyiségek érkeznek Olaszországból is. Mintegy 13 millió kiló gyapot behozataláról van szó, amelynek ellenében petróleumtermékeket adnak, Indiából 40 ezer darab futarszák. Egyiptomból pedig 250 tonna rizs érkezett.

— NEM EMELIK A GYUFA ÁRÁT. Bucuressti. A pénzügyminisztérium közleménye szerint a gyufa árát nem emelik.

— Tűz pusztított egy jugszláviál szövőgyárban. Obecse. A Mercsi-féle szövőgyárban hatalmas tűzvész pusztított. A tűzoltóknak csak a gépházat és egy régi épületet sikerült megmenteni, míg az új épület és a nagy raktárak elpusztultak. A lángok martaléka lett 175 szövőszék, 20 ömlikűdő szövőszék és több más segédgép, valamint a raktárakban felhalmozott körülbelül 2 millió dinár értékű készanyag. Hozzávetőleges becslés szerint a tűzvész 4 millió dinár kárt okozott.

— FOGÁSZATI HIR. Csobod János június 1-től Str. Alexandri 3. alá költözik.

— KÖZEPISKOLAI TANSZEMÉLYZET ATHELYEZÉSE. Bucuressti. (Rador). A közoktatási minisztérium nyilvánosságra hozta azokat az át-helyezési javaslatokat, amelyeket a középiskolák tanszemélyzetére vonatkozóan a tanományi iskolai fellügyelőségek tettek. Az át-helyezési határozat ellen június 2-ig lehet fellebbezni a közoktatási minisztériumhoz.

— Délutáni razzia Aradon. Az aradi rendőrség szerda délutántól kedve a késő esti órákig nagyszabású razziát rendezett a város területén. A rendőri portyázás alkalmával rengeteg embert igazoltattak és azokat, akik nem tudták magukat kellően igazolni, bekisérték a rendőrségre. Az ellenőrző szemle során igen jelentősszámú férfiak és nők állítottak elő. Ezek kihallgatása folyamatban van.

— AZ ARVIZ MEGRONGALTA A VASUTI TÖLTÉST A FŐVONALON. Nagyváradról jelentik: A bucuressti gyorsvonat kedden 3 órai késéssel futott be a nagyvárad pályaudvarra. A vasúti hatóságok szerint a késés oka az, hogy Bánffyhyunád és Csucs között az esőzések következtében előállott áradás egy szakaszon alá-mosta a vasúti pályát és ezen a területen, amíg a pályatestet rendbe nem hozzák, csak lassított menetben haladhatnak a vonatok.

— A megyei egészségügyi szolgálat pályázatot hirdet az IOV tagok részére egy dohánytőzsdéi jog elnyerésére. A dohánytőzsdéi Radnai-ut 12. szám alatt van. Azok a IOV tagok, akik megakarıák pályázni ezt a dohánytőzsdéi, jelentkezzenek a megyei IOV-hivatalnál, vagy a CAM-lerakatnál (pénzügyi palota) kérvényeikkel.

Elővetelben árusítják már a jegyeket az iskolanapra

Már csak néhány nap választ el a vasárnapi Iskolanapról, amely az aradi atléták sporttelepén, reggeltől estig kerül lebonyolításra. A gondos rendezőség részletesen kidolgozta a hatalmas arányú ünnepély műsorát, amelyet holnapi számunkban közlünk. Városzerte máris meglepő érdeklődés nyilvánul meg az Iskolanap iránt, amely egyaránt szórakoztatja majd a gyermekeket és a felnőtteket is. A felnőttek számára tekeversenyt rendeznek a CAA pompás pályán és a győztesek részére tíz értékes díjat juttat a rendezőség. Az Iskolanap kezdete pontosan reggel kilenc órakor lesz. Akik a déli ebédszínereket is külön akarják tartani, azok részére gondoskodás történt, hogy valóban olcsón ebédelhessenek. Csak példaképpen említjük meg, hogy egy gulyásadag kenyérről és burgonyával mindössze 12 leibe kerül és a többi ételneműk is hasonló olcsó árban kerülnek előadásra. A jegyek ára 15 és 20 lei. Ebben benne van minden adó és illeték. A rendezőség azért állapította meg ilyen kis összegben a jegyek árát, hogy az ünnepély minél szélesebb rétegeket mozgasson meg és a pénz ne okozzon olyan akadályt, hogy valaki amiatt maradjon távol. A jegy természetesen egész napra szól. Meghívókat nem bocsátottak ki, hanem elővételi pénztárakat állítottak fel. Így pénteken és szombaton jegyeket a következő helyeken lehet kapni: Apponyi-testvérek (városházával szemben), Németh István textilereskedése (Bul. Reg. Maria), Universal könyvüzlet (I. Vulcan-gimnáziummal szemben), Lőrincz Mihály üzlete (Dorobantilorucoa és Saguna-ut sarok), Mosóczy-telepi Katolikus Kör és Katolikus Elemiskola (Calvin-ucca). A torlódások elkerülése végett, jegyekről ajánlatos előre gondoskodni. A rendezőség szeretettel várja a vendégeket, akik minden bizonnyal hangulatosan, kellemesen fognak szórakozni a vasárnapi Iskolanapon.

— A görög-német kereskedelmi kapcsolatokról tárgyalnak Athénben. Athén. (Rador.) A Német Távírtati Iroda jelent: Tegnap német bizottság érkezett a görög fővárosba, hogy lefolytassa a végleges tárgyalásokat a görög-német kereskedelmi kapcsolatokról.

— HUSZEZER JUGOSZLAV HALASZ VETT RÉSZT A HALASZIDÉNY MEGNYITÁSÁN. Belgrádból jelentik: Lapjelentések szerint 20.000 jugoszláv halász vett részt a jugoszláv partok melletti halászati idény megnyitására. Ugy hiszik, hogy az eredmény nagyon jó és a kifogott halak nagyrészt konzervnek dolgozzák fel. Ily módon Jugoszlávia nagymennyiségű élelmiszer-konzervet tartalmazhat.

— A RENDŐRIGAZGATÓSÁG KÖZLEMÉNYE. Bucuresztől jelentik: A közigazgatási hatóságok a közönség tudomására hozzák, hogy a tanulmányi utlevéllel rendelkezők, valamint azok, akik tanulmányi célból tartózkodási engedéllyel rendelkeznek, a meghosszabbítás iránti kérvényeket kizárólag a rendőrigazgatósághoz adhatják be, mert csak ez a hatóság kérheti a nemzetnevelésügyi minisztérium vizumát. A nemzetnevelésügyi minisztériumhoz beküldött kérvényeket nem veszik figyelembe.

— Kétélvtali halálra ítélt három banditát az ungvári rőtöniteltő törvényszék. Ungvárról jelentik: Márkus Tamás rablóbandája, amelynek tagja volt Viziakani György és Picur Mihály, a tél hónapokban állandóan rejtőben tartotta a máramarosi lakosságát. A csendőrség május 3-án kézrekerítette a banditákat, akiket a huszti törvényszék rőtöniteltő ötös tanácsa vánt felelősségre. Az ügyészség a vádlottak ellen három rendbeli szándékos emberölés kísérlete és hatóság ellen fejtverés szembeszállás vádját emelte. A bíróság Márkus Tamás 32 éves, Viziakani György 23 éves és Picur Mihály 25 éves vádlottat kötéltali halálra ítélt. A huszti hóhért Ungvárra is rendelték, de később az ítéletvégrehajtó elhunyt, miután az ítélet megkegyelmezés céljából felterjesztették az igazságügyi miniszterhez.

— Pénteken megkezdődik a Neptun partifürdő bérletének kiadása. Aradváros gazdasági ügyosztálya e hét péntektől megkezdte a Neptun partifürdő bérletének kiadását. A bérletek ármegállapításánál tekintetbe kellett venni a súlyos adóterheket, amennyiben a látványossági adón kívül az országos sportszövetség javára minden belépés alkalmával 2 lei illetéket kell leróni, ami átlagos 90 napos időnyt véve alapul, 180 leit tesz ki. A városvezetőség közbenjárta az adó- és illetékteknek csökkentése érdekében és sikerült elérnie, hogy a látványossági adót 15-ről 5 százalékra csökkentsék, de a 2 leies külön illetéket meg kell fizetni. Ezért úgy határoztak, hogy az 5 százalékos látványossági adó, valamint a 2 leies különilletékből adódó összegből 100 leit a város visel és csak 100 leit hárít át a közönségre. Így a strandbérletek idén 100 leiel drágultak meg, vagyis a teljes strandbérlet a tavalyi 354 leit helyett idén 450 leibe kerül. Kötéltalankoknak és nyugdíjasoknak 290 leit, városi tisztviselőknek 220 leit. Ezenkívül kötelező a kabinbérlet megváltása, amelynek ára nem változott, vagyis új kabin bérletek 105 leibe, régi kabinbérletek 95 leibe kerülnek személyenként.

— TOLVAJT FOGOTT A RENDŐRSÉG. Az aradi rendőrség büntügyi nyomozói elfogták Császár János ismert tolvajt, aki Bátorj Róza, Fülgeruliu-ucca 7. szám alatti lakosól különböző holmikat lopott el. Az elfogott tolvajt az ügyészségre kísérték.

— Halálozás. Özv. Messer Fülöpné született Friedmann Betti, életének 83. évében hosszúságos szenvedés után elhunyt. Temetése május 30-án, csütörtökön délután 6 órakor lesz az új zsidótemető halottasházából. Az elhunytban Messer Illés cukorkakereskedő édesanyját gyászolja.

— Özv. Drössel Ferencné, szül. Schwarcz Etelka, f. é. május 29-én, életének 64-ik évében hosszúságos szenvedés után elhunyt. Temetése f. hó 30-án, d. u. 6 órakor lesz a felsőtemető halottasházából.

— Jézus Szive főünnep. A katolikus Anvaszent-egyház az év minden hónapjának első pénteki napját Jézus Szive tiszteletére szenteli és ezeken a napokon külön ünnepi istentiszteleteket tartanak, amelyeket a hívek mindig nagy számban látogatnak és tömegesen járulnak a Szentségekhez. Különös jelentőséget tulajdonítanak a hívek Jézus Szivének főünnepének, amely minden esztendőben az Urnap nyolcadát követő pénteken, tehát az idén május 31-én, holnap lesz. E napon, reggel hét órakor ünnepi szentmise keretében emlékeznek meg az ünnep jelentőségéről. A szentmisét Lakatos Ottó dr. szentszéki tanácsos, rendfőnök-plébános celebrálja fényes papi segédlettel. Az ünnepi szentbeszédet Maludy Lajos hitoktató mondja. A szentmise végén könyörgéseket mondanak és amennyiben vannak olyanok, akik a Jézus Szive-társulata belépni óhajtának, a könyörgések után ezeknek felvétele zária be az ünnepi szertartások sorrendjét.

Az otthonam

Érhet engem ezer csapás
Es érhet száz veszély;
Anyám otthon megsimogat:
„Beszélj fiam, beszélj!”

Jöhet a gond, jöhet a vész,
Jöhetnek bánatok;
Apám otthon megsimogat:
„Mondd, még mit adhatok?...”

Temetőben szellő fut át
A rózsák illatán:
Simitja táradt homlokom
Rég elhunyt nagyapám.

GELLÉRT LÁSZLÓ

— AZ ILFOVI TÖRVÉNYSZÉK JÓVAHAGYATA A CERNAUTHI POTSUDEK-FÉLE HENTES-ARUGYARRA KIRÓTT 4 MILLIÓ 800 EZER LEIES BIRSÁGOT. Bucuresztől jelentik: Az ilfovi törvényszék jóváhagyta a cernauthi Potsudek-féle hentesárugyárra kivetett négy millió nyolcszáz ezer leies áruzsorabüntetést. Egyidejűleg a cég bucureszti fiókjának vezetőjét, Franz Wurstot harmincezer lei bírsággal sújtották, mert a huszszóraáron árulta. Potsudeket, mint tulajdonost pedig ötvenezer lei bírsággal.

— Az aradi munkakamara értesíti azokat, akik az elmúlt évben résztvettek a „Munka és Jólét” által rendezett bucureszti kiránduláson, hogy a minisztérium 100 leit térített meg személyenként mindannyiuk költségéből. Ezt az összeget a munkakamara már át is vehetik.

Len- és pamutvásznai, asztalneműt, damasztot, lakásomon levő üzletemben olcsón árusítok

I. GRÜNBERGER Moise Nicora-u. 1. sz. I. em.

— Felakasztotta magát egy gazdálkodó. Pécskáról jelentik: Mezei Vince 72 éves pécskai lakos május 28-án, kedden lakásában felakasztotta magát. Tették oka ismeretlen. A pécskai csendőrség, amely az ügyben megindította a vizsgálatot, emelte az esetet az aradi ügyészségnek. A hatóságok a temetési engedélyt megadták.

— ISMÉT MEGRENDEZIK DEBRECENBEN A NAGYSIKERŰ, HÍRES NYÁRI EGYETEMET. A debreceni egyetem ez évben is megrendezi a Nyári Egyetemet, amely ma már Európa egyik legnépesebb szünidei tanfolyama. A Nyári Egyetem augusztus 1—18-ig tart. Az elmúlt év folyamán 22 nemzet fiai közül, 812 hallgatója volt a debreceni szabadegyetemnek, amelyet hat európai nyelven folynak a előadások az európai szellemi, gazdasági és műszaki fejlődés legújabb eredményeiről. A tanulmányi programot a nyári életrend szempontjainak figyelembevételével állítják össze, hogy a hallgatóknak ideje legyen tudásra és szórakozásra is. A Nyári Egyetem hallgatói nagy kedvezményeket élveznek. A magyar konzulátusok és követségek olcsó vizumot adnak az egyetem hallgatóinak, a magyar vasúton pedig 50 százalékos vasúti kedvezményt kapnak. A részvételre vonatkozólag bővebb felvilágosítást nyújt a Nyári Egyetem titkársága. (Debrecen, Egyetem).

A megyei prefektúra felhívása a cukorrépatermelőkhöz

Az aradvármegyei prefektúra közli: A cukorrépatermelők katonai helyzetére vonatkozólag az újságokban megjelent hírről kapcsolatban, a vármegyei prefektúra közli, hogy mindazok a cukorrépatermelők, akik katonai összpontosításra szóló behívóparancsot kapnak, kötelesek jelentkezni az illetékes katonai egységnél, ahová behívójuk szól, ahol fel kell mutatniuk a gyártól kapott igazolványukat, amely arról tanuskozik, hogy cukorrépatermeléssel foglalkoznak. Ezen igazolvány alapján a katonai egységek döntenek az összpontosításról történő felmenyenyük ügyében.

Ami a cukorrépatermelők lovainak elreklválását, vagy a már elreklválott lovak visszavadását illeti, erre vonatkozólag semmiféle rendelkezést nem adtak ki, ezért mindenki tartsa magát a reklválási törvény intézkedéseivel.

Füzetes formában jelentetik meg az erdélyi írók sikert aratott könyveit

Hézagpótló ujjtást vezetnek be néhány nap múlva az erdélyi magyar írók, akik jehiresebb műveiket olcsó kiadásban, egyszerűen — ponyvában (1) jelentetik meg. Ennek a tettnek szükségessége már régóta kézenfekvő és végre most meg is valósul. A legismertebb, legjellegzőbb művek kerülnek a könyvpiacon füzetes alakban, folytatásokban, mint a szabályos ponyvaregenyek. Egy-egy füzet ára négy lej lesz, amely olyan összeg, hogy a falvak szerény viszonyok között élő lakója is kiadhatja. Ez a vállalkozás tehát elsősorban a falvak magyarságának irodalmi szükségleteit igyekszik biztosítani és ezért minden dicséretet megérdemel. A sorozat első könyve Nyiró József „Uz Bencé”-je lesz, amelynek első 16 oldalas füzeté június elsején jelenik meg.

— Helytadott a törvényszék egy forgalmiadó-felelbezésnek. A pénzügyminisztérium rendelkezéseinek értelmében a szesz literfoka után 11.5 lei forgalmiadót kell fizetni. Ez a rendelet 1938. júniusában lépett érvénybe, de visszamenőleg érvényesítették ugyanez év április és május hónapjaira. A forgalmiadót pedig az 1937. évi készletmennyiség után állapították meg. Ezután az összes szesz- és likörgvárakat felülvizsgálták, megállapították a készleteket és kirótták a forgalmiadót. A Zwack-likörgvár a maga részéről sérelmesnek találta a kivetett adót és felelbezeset nyújtott be, a 94 ezer lei forgalmi adó kivételére. Az ügyvel tegnap foglalkozott a törvényszék és ítéletében helytadott a gyár érvelésének, és a jegyzőkönyvet megsemmisítették nyilvánította.

— A TARGUMURESI MAGYAR IPAROS-EGYLET KÖZGYÜLESE. Marosvásárhelyről jelentik: A marosvásárhelyi Magyar Iparosegylet most tartotta 18. évi közgyűlését. Bustya Béla elnök megnyitójában vázolta a magyar iparosság mai súlyos helyzetét, majd Muzsna Károly terjesztette elő a titkári jelentést.

— BÜNVADI FELJELENTÉS. Pop Ioanné bünvádi feljelentést tett az aradi rendőrségen. Glatzer Ferenc Metianu-ucca 7. szám alatti lakos ellen. A panaszos elmondta, hogy különböző butorok ejadásával bizta meg Glatzer Ferencet, aki — a feljelentő szerint — a butorokat eladta, de azok ellenértékét, 27.300 leit nem fizetett meg. Glatzer Ferenc azzal védekezett, hogy a butorokért a pénzt még ő sem kapta meg. Glatzer Ferencet kiadatgatása után az ügyészségre kísérték.

— A Párisi Divat Janius száma szebbnél szebb nyári ruhákat, strand- és kerti holmikat hoz és bájos gyermekruhácskákat. Azenfelül divatos bluzok, szoknyákat, köpenyeket. A kézimunkaoldalak is nagyon változatosak, himzés, horgolás, színes kivarrások következnek egymásután. Az új tavaszi-nyári divatról érdekes divatlevél számol be s azonkívül folytatásos regény, értékes, szép novellák, tanulságos cikkek, konyharovat, rejtvény váltakoznak a Párisi Divat hasábjain.

— Koszorúmegváltás. Vajda Izsó ravatalára a Mireva biztostó társaság, Kolozsvár, 100 leit adományozott koszorúmegváltás címen a szeretet házára.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:

WEISZ gyógyszerár. Piata Ovrani Iancu 12.
JANKA gyógyszerár. Bulev. Reg. Ferdinand.
Dr. DICK gyógyszerár. Str. Mărăsesti 14

SPORT KÖZLÖNY

Egyre határozottabban alakul a „Kis KK” mezőnye

Vasárnapról-vasárnapra, a bajnoki mérkőzések során egyre határozottabban alakul ki a „Kis KK” mezőnye, amelynek mérkőzésein, mint ismeretes, ezúttal Jugoszlávia és Magyarország 3-3, Románia pedig 2 csapattal vesz részt.

Jugoszláviában vasárnap a szarajevói Slavia főregrása volt az esemény. A BSK ugyanis vereséget szenvedett a Jugoszlaviától, a szarajevói Slavia pedig a HASK ellen 1:0 arányban győzött és így a hatodik forduló után így fest a bajnoki táblázat:

1. Slavia	6 5 - 1 9 4 10
2. BSK	6 4 1 1 11 6 9
3. Gradjanski	6 4 - 2 17 7 8
4. Jugoszlavia	6 2 1 3 8 12 5
5. Hajduk	6 1 2 5 11 13 4
6. HASK	6 - - 6 5 19 -

A szarajevói csapattal most már nemcsak a „Kis KK”-ban, hanem a jugoszláv bajnoki címért folyó küzdelemben is komolyan számolni kell.

Magyarországon a bajnoki táblázat élén jelenleg a Ferencváros áll s mögötte a Hungária, majd az Újpest következik. Ha ez a sorrend nem változna, ami igen valószínű, Romániában pedig a Venus és a Rapid lenne a két „KK-csapat” (ami szintén csaknem bizonyos), akkor a „Kis KK” első fordulóján a következő csapatok kerülnek egymással szembe:

Hungária—Rapid
BSK—Venus
Gradjanski—Ferencváros
Slavia—Újpest

Éltolódások természetesen — különösen jugoszláv viszonylatban — könnyen lehetségesek.

Vasárnap kezdődnek meg a küzdelmek a ligabajnokságért

Aradon a Metalosport Ferdinand a Crisana CFR ellen, a Vulturii ifjusági csapata pedig a Gloria ifjusági ellen mérkőzik

A nyugati liga bajnokságáért folyó küzdelmek vasárnap veszik kezdetüket és azon nyolc kerület csapatai vesznek részt. Aradot a Crisana CFR csapata képviseli, amely a kerületi bajnokságot megnyerte és amely az első fordulóban Lugos kerületi bajnokával, a Metalosport Ferdinand együttesével kerül szembe. A ligabajnokság, amely kétfordulós június 30-án és július 7-én jut el a döntőhöz. Alább megismételjük a ligabajnokság már közölt programját:

1. Craiova—Drubeta
2. Arad—Lugos
3. Resica—Zsombolya
4. Temesvár—Petrozsény

A második fordulóban az 1-2 mérkőzések, valamint a 3-4 mérkőzések győztesei találkoznak június 16-án és 23-án, a döntőbe pedig ennek a két mérkőzésnek a győztesei kerülnek.

Az ifjusági ligabajnokság küzdelmei szintén vasárnap kezdődnek meg és itt csak egyfordulós

menetekben találkoznak a résztvevő kerületek csapatai. Őt kerület vesz részt az ifjusági csapatok küzdelemben és a sorsolás a következő:

1. Turnuseverin—Resica
2. Arad—Lugos

Június 6-án Petrozsény játszik az elsőszámú mérkőzés győztesével, június 9-én pedig ennek a mérkőzésnek győztese játszik a döntőben Arad—Lugos győztesével. Arad reprezentáns csapata a Gloria tehát, amennyiben vasárnap legyőzi Lugos képviselőjét, a Vulturii-t, máris a döntőben van.

A ligabajnokságért folyó mérkőzések a Gloria-pályán kerülnek lebonyolításra és pedig a Crisana CFR—Metalosport Ferdinand mérkőzés délelőtt 11 órai kezdettel, a Gloria ifj.—Vulturii ifj. pedig délután háromnegyed 4 órakor az AMEFA—Sp. Studentesc meccs előmérkőzésként.

Az alkerületi elsőosztályú bajnokságban

a hátralévő négy mérkőzés közül vasárnap két meccs kerül lebonyolításra: a Titanus a Tricolorral, az Astra pedig az SGA-val méri össze erejét. Előbbi mérkőzés valószínűleg délután Ujaradon, utóbbi pedig délelőtt az Astra-pályán kerül lebonyolításra

O Simeria CFR—Gloria mérkőzés lesz vasárnap. A Gloria a Simeria CFR ellen elmaradt bajnoki mérkőzését játsza le vasárnap Pisikn és erre — amint a vezetőség reméli — a legjobb csapattal utazhat a mérkőzés színhelyére. A Gloriának előbb a Jiul ellen elmaradt mérkőzését kellett volna Aradon lejátszani, de tegnap táviratot kapott a szövetségtől, amelyben közölték, hogy vasárnap a CFR Simeria elleni mérkőzés van műsoron.

O Közös rendezésben bonyolítják le a Venus—Ripensia és Juventus—Carpati mérkőzéseiket. Az érdekelt egyesületek megállapodtak arra nézve, hogy a nemzeti bajnokság vasárnapi fordulóján szereplő mérkőzéseket, amelyek Bucurestiben kerülnek lebonyolításra, közös rendezésben tartásuk meg. A Juventus—Carpati mérkőzés 4 órakor, a Venus—Ripensia meccs pedig háromnegyed 6 órakor kezdődik a Venus pályán.

O Június 9-én kezdődnek és június 16-án fejeződnek be a másodosztályú bajnokság mérkőzései. Az őszi idénykezdet után a másodosztályú csapatok száma alaposan megőrgvátkozott s csak a Hakoah és az AMRA maradtak meg. A két csapat kétfordulós mérkőzést játszik, amelynek első mérkőzése június 9-én, a második június 16-án kerül lebonyolításra.

O Megkezdődtek a magyar tenisz-bajnokságok. A magyar nemzeti bajnoki teniszverseny kezdetét vette és a második versenynapon már komolyabb küzdelmek voltak. A főbb eredmények a következők: Gábori—Straub 3:6, 6:0, 6:0, Szigeti—Elissen 6:0, 6:3, Asbóth—Kertész 6:1, 6:2, (férfi egyes), Gallner dr.-né—Medveczky 6:1, 6:2, Jusits—Gergely 6:8, 9:7, 6:3 (női egyes), Soos—Vas, Bellag 6:3, 6:1 (női páros).

TEKESPORT

AZ INFRATIREA JUBILARIS VERSENYE. Szombaton és vasárnap rendezi meg az Infratirea tíz esztendő fennállásának megünneplése keretében jubiláris tekeversenyét. A verseny egyéni és versenyszámokból foglalt magában, mikor is az egyéni verseny hat értékes díjáért, háromdobásos tarolásban versengenek a résztvevők. A csapatversenyben az aradi egyesületek hatos csapatai vesznek részt, melyben a három legjobb fát elért csapat értékes tiszteldíjazásban részesül. A verseny szombaton este 8 órakor veszi kezdetét és egész vasárnapon át folytatva, vasárnap este 9 órakor a holtversenyeket elődöntő rádabásokkal zárul. A csapatversenyek időpontját legközelebb közöljük.

Az ünnepség keretében vasárnap délelőtt jubiláris közgyűlést tart az Infratirea, míg vasárnap este fél 10 órakor banketten ünnepli meg jubileumát. A verseny és az ünnepség a Nagy Béla vendéglőben nyer lebonyolítást.

A PRIETENI-KUPA VANDORDIJ MÉRKŐZÉSEK június 8. és 9-én kerülnek lebonyolításra, a Prieteni rendezésében. A Prieteni-kupa vandordij egy félméteres magas ezüst serleg, a tekesport eddigi legmonumentálisabb trófeája, melyért mindenkor a bajnoki mérkőzések befizetése és az új bajnokság megkezdése közötti szünetben játszanak és annak végleges elnyerése háromszor egymásután, illetve ötször sorrendhez nem kötött győzelemhez van kötve. A mindenkori védő, a védelem emlékére egy a vandordiját ábrázoló ezüst plakettet kap.

A versenyben 12-ös csapatok játszanak, négy menetben vörös fára, menetenkint és játékosonkint 3-3 dobást eszközölve. A verseny kiesési rendszer szerint bonyolódik le és minden két vereséget szenvedett csapat kiesik a további küzdelemből.

A Prieteni már betérjesztette az alapító levelet és a verseny szabályait, a körzet tanácsához jóváhagyás végett és még e héten elküldi az aradi egyesületekhez a meghívást a versenyben való részvételre. Hihetőleg valamennyi tekecsapatunk örömmel ragadja meg az alkalmat a szüneti időben kínálkozó versenyzésre és részt vesz az első klasszikus tekeidőnyű való küzdelemben.

A TERMÉSZET ÉLETE

Ragadozó vagy rovarfogó növények*)

A létező vagy küzdelem a növények világában is éppen olyan rendszeres, mint az ember és az állatok életében. De amíg az emberek és állatok életében ez a harc szembeütően zajos is lehet, ez a növények életében csendben folyik le.

A növényvilág egyik másik fajánál igen érdekes jelenei vannak ennek az ádáz küzdelemnek. Egyik a létfenntartásért akaratán kívül lesz gyilkossá. A másik növény élete pedig éppen úgy van berendezve, hogy gyilkolnia kell azért, hogy a faja fentartásához szükséges magvakat csak úgy tudja életképesse nevelni, ha fejlődése idején husznemű tápanyagokkal is táplálkozhat. Vannak a növények között gyámoltalan éjszokdók is, amelyek másik növénytársuk testébe furakodott gyökereitük révén attól a tápanyagot ellopják és a maguk részére felhasználják. Vannak olyanok is amelyek önvédelemből gyilkolnak. De van sok olyan faj is, amely az élni és fennmaradni akarás vágya miatt okoz halált egy másik növénytársának. T. olvasóim jól ismerik a kertészekben is igen gyakori primulákat. Ez a szép korai virágunk is egy alattomos gyilkos, mert a szárán és levelén fonákán fejlődő sertéi révén apró rovarokat fogdos, és azt fel is emészti. Nem külföldi a pehelyezett papucs virág sem, mert ő kegyelme a termékenyítő szerveit olyan ravasz csapdaszerű szerkezettel vette körül, hogy abból ugyan a termékenyítő rovar ritkán kerül ki élve. A növény ezt a furfangos csalafintaságát azért alkalmazza, mert a megtermékenyülését így biztosabban elérheti. Mivel a csapdában vergődő rovar a bibéjét biztosabban beporozza. A nagyvirágú kosbor is elég ravasz módot eszelt ki a megtermékenyülésének biztosításához. A termékenyítő rovar, egy csapóajtóval ellátott nyíláson kell, hogy bemásson a nektár-tavacszkához, közben magára szedi a himpört és amidőn ki akar jönni, az útja a termékenyítő bibékén keresztül kell hogy történjen, amikor is a növényt megtermékenyíti. Sok esetben, ha a rovar nehezkesebb, nem sikerült a kijutás, a csapóajtócska ezárja a nektárkutatót és a termékenyítő rovar sírjává válik. Legjobb sziklanövény rovarfogó is, mert az ő szűkös világában, ahol sokszor csak éppen hogy a gyökereit egy kicsit befurhatja a sziklába, képtelen volna másként megélni, csak úgy, ha rovarokból is táplálja magát. Aki ismeri az enyves szilénét, szurkos mécsvirágot, figyelje meg e két növény életét. A virág száráhozó hajtásán közvetlen a virág háza alatt, egy ragadó szár szerkezetűk, aminek hivatása az, hogy a virág szerkezetét megvédje egyes ragórovarok feljutásától és a ragadós anyagba beragadt apró legyeket pedig a váladéka feloldja és a növény felemészti. De a fent emlíndottaknál szembeütőbb gaztettét követ el az ismeret sugárnövész héja kut mácsonya. Amely növény levelzete a száron összeforrottan fejlődik és egy kúpacskát alkotnak, ezek a kúpacskák időközönként megtelnek vízzel, ami nem egyéb mint a rovarok csapdája, mert az a rovar, amelyik a tavacszkába bekerül, onnan ki nem juthat többé, mert vergődése közben, ahogy a növény érdes sertéihez ér, azok magukhoz vonják és felszívják. Hogy a növények élnek és éreznek, mi sem bizonyíthatja jobban, mint a harmaifű, ez az alacsony növényke az ő földönfekvő levelei révén is igen sok rovarot fogdos össze olyan formán, hogy a leveleit szegélyező piros serté szőrűzete ragadós, fénylő váladékot izzad ki és ha vajami kíváncsi rovar lakmározás végett rárepül, a serték, mint a polip csápjai körül fogják és a rovart felemészti. Van egy ismeret kis vizinövény az aldravanda füve, amely növény melegvizű tavakban tenyészik. Két ártellenes levélkéje van, néhány szál gyökérkével a víz színe alatt. A levelek a víz színén állnak szétnyitva, melyeket néha-néha a szél felfeljebbent, ennek az időközönkénti mozgásnak kétféleje van, mégpedig, hogy a növény a vízszínen ide-oda vitorlázhasson és hogy a rovar jobban észrevehesse. Ha a levelére kisebb rovar száll, a levélkék összecsucodnak, mint a könyv lapja és a rovart foglyul ejti, amit lassan felemészti. Ugyan csak vízben él a rence növény is. Amelynek a levelzete a víz színe alatt mint a háló saljongszáll. A célja az, hogy az apró hajacska és vízivarok abban felakadjanak, amiket a levelek behálózhatnak és felszívhatnak. Röviden ismertetve a növények életét, lájuk, hogy szeretettel méheink ezer veszély közepette végzik áldásos munkájukat, még a növények részéről is. Megbecsülés és szeretet kísértje őket munkájukban.

BIRÓ PAL

* Személyenek a szerző „Képek a természet életéből” című, kiadásra kerülő művéből.

Amerika nem tudja, mit csináljon tömérdék aranyával

**Bármit csinálnak, minden aranyá változik, még a kölcsön is
azonnal visszatér a Fort Knoxba...**

Newyorkból jelentik: Az Egyesült-Államok pénzügyminisztere minapi beszéde során kijelentette, hogy az USA 18.600 millió dollárt érő aranyállományát a békekötés után az európai háború által okozott gazdasági károk helyreállítására kell majd felhasználni. Hogy ez miképpen lehetséges, azt a pénzügyminiszter nem árulta el.

Amerikát mérhetetlen aranykincsre már sok ferde, tragikomikus, sőt néha egyenesen nevetséges helyzetbe hozta. A legnevetségesebb talán az volt, amikor a közelmúltban inflációtól féltették Amerikát és kiderült, hogy ha a dollárbankjegyek számát másfélszeresére növelnék, akkor is minden papírdollárnak százszázalékos aranydollár-lefedete lenne.

S. F. Porter, az egyik legismertebb amerikai pénzügyi író szerint Uncle Sam-ben Midas-vonás van: mindene arannyá változik. Ha az amerikai élelmiszereket, frögepeket, benzint repülőgépeket, vagy gyapotot hajóra rakják, az nyomban arannyá változik.

Az afrikaiak és az oroszok Szibériában kibányászják az aranyat a földből. Az amerikaiak viszont nyomban elérik. E pillanatban, mint a pénzügyminiszter bejelentette, a világ aranyának 65 százaléka Amerikában van, pontosabban a kentucky-i Fort Knoxban, egy erődítmény alatt. És az aranyáramlat egyáltalán nem áll meg.

Ól év óta törlik a felüket az elméleti és gyakorlati közgazdászok, miképpen lehetne az aranyfolyam zudulását megakadályozni, illetve eltéríteni Amerikától? Már-már úgy gondolták, találnak megoldást, amikor kitört az európai háború és az arany egyenesen menekülni kezdett Amerikába.

Miért veszélyes az aranyvázló? Az 1929-es évek nagy és veszélyes konjunktúrája, amely menthetetlenül összeomláshoz vezetett, abból indult ki, hogy sok az arany. Több mint négybillió dollár. Ezen az alapon indult meg az a hitelézési és kölcsönzési ámokfutás, amely a huszadik század egyik legnagyobb összeroppanásához vezetett.

De ha négybillió dollárral arany egy ilyen egészen ségtelen alkonyatkorát el tudott indítani, mi történik, ha 18 és félbillió dollárt érő arany indítja el az egészen ségtelen gazdasági lendület lavináját?

Sokan most is inflációtól félnak. Az Egyesült-Álla-

mok évi büdzsét negyedére lehetne leszállítani egyszerűen azzal, ha több bankjegyet nyomtatnak. A törvény értelmében a dollárnak 40 százalékos aranyfedezettel kell rendelkeznie, tehát minden forgalomban levő papírszázdolláros mögött 40 dollár értékű arany van. Kell a szövetségi tartalékbank pincéjében lenni.

Pillanatnyilag körülbelül hat és félbillió dollár értékű bankjegy és váltópénz van forgalomban. Így ahelyett, hogy az amerikai arany lenne az amerikai dollár 40 százaléka, éppen fordítva van, az aranyértéknek kevesebb, mint 40 százaléka erejéig bocsátottak ki papírpénzt. Mi történne egy olyan infláció esetében, amikor az inflációsított bankjegyek kerek százszázalékos aranyfedezete van?

Valamit kérni kell az árért...

A bankjegyek szaporításával, ez esetben másfélszeresével, az árak kétszertelenül felmennek, holott a dollár még mindig másfélszer annyit ér, mint amennyit a közgazdasági elmélet, a nemzetközi szabályok és az amerikai törvény szerint érnie kell.

Nem, Amerikának nincs szüksége aranyra, de közben mégis kénytelen mezőgazdasági és ipari termékek becsesélni olyasvalamiért, amit nem akar, nem tud felhasználni és amitől fél. Mi itt a teendő?

Ajánlották, hogy le kell szállítani az arany árát.

Egy uncia arany jelenleg 35 dollárt ér. Igaz ugyan, hogy az amerikai kincstár a leszállítással sokmillió dollárt veszítene, de ezt a veszteséget egyszerű könyvelési tételnek lehetne tekinteni, ha a helyzetet megoldaná. A baj azonban az, hogy ez esetben az árak elkezdene kúszni, legalább olyan mélyre, mint az arany ára. Az árzuhanásból gazdasági pánik lenne s közben a helyzet nem változnék, mert hiszen az arany, a dollár mennyisége és az arany értéke között nem változik. Ajánlották, hogy Amerika ne vásároljon több aranyat. Sőt ne is fogadjon el. Ez esetben a nemzetközi értékmérték után kellene nézni. Pillanatnyilag a dollár az egyetlen fontos nemzetközi pénzegység, amelynek pontos aranyértéke van. Ha az aranyat Amerika nem fogadná el, ezzel voltképpen tulajdon dollárját támadná meg!

Kölcsönadni? Az se jó!

Kölcsön kell adni az aranyat. Megpróbálták, Braziliának, délamerikai más államoknak adtak aranykölcsönt. Brazília és a többi délamerikai államok az arany legnagyobb részét amerikai vásárlásokra használták fel, így az arany végül visszakerrült az USA-ba, csak az adósság maradt meg.

Régi, normális világban az arany ide-oda folydogál, a nemzetek között egy időben a nemzetközi kereskedelem apályával és dagályával. Amint egyik országban növekedett az aranytartalom, az árak emelkedni kezdtek, emiatt az illető ország áruja túlságosan drágák lettek a külföld számára, mire esett az export és rövid idő múlva az aranyban bővelkedő ország már többet importált, mint amennyit exportált és így az

aranyegyensúly helyreállt. A mai helyzetben azonban a szabad nemzetközi kereskedelem normális egyensúlyozó hatására nem lehet számítani.

Amerika tehát itt áll mérhetetlen aranykincsével és fél. Egyes közgazdászok felvetették a kérdést, mi történne akkor, ha a világ népeinek egy része nem fogadná el többé néztként az aranyat? Akkor itt fog Amerika állni a roppant mennyiségű sárga fémme, amelyik túlságosan nehéz ahhoz, hogy műszereket készítsenek belőle és túlságosan értéktelen ahhoz, hogy ékszerként felhasználják.

Ime, ilyen aggodalmal vannak egy-egy országnak, amelynek egyetlen nagy baja, hogy a pénze túlságosan jó.

Vasuti nyugdíjasok ügyében évi jelentőségű döntést hozott a betegségegyező felebbezési bírósága

Bucuresti. Még 1921—1926 évek között több vasutat nyugdíjazott a betegségegyező pénztár. Nyugdíjukat zavartalanul élvezhették 1934-ig, amikor a betegségegyező pénztár központja körrendeletben utasította a helyi hivatalokat, hogy vizsgálják felül a vasutasok nyugdíjgyét és ha valakit 1921. után nyugdíjaztak, a betegségegyező terhére, a nyugdíj további folyósítását szüntessék meg, mert ezek nyugdíját a vasuti segélypénztárnak kell fizetnie. (Casa Muncii CFR.) Így aztán több nyugdíjas járandóságát szüntették be. Az érdekelték akkoriban mindent elkövettek, hogy nyugdíjukat továbbra is megkapják. 1937-ben többen kérték be a Betegségegyezőhöz, hogy a már korábban megadott és véleményük szerint jogtalanul megszüntetett nyugdíjat tovább is folyósítsák. Kérésüket azonban elutasították. Az elutasítást bíróság elé vitték, ahol per nyertesek lettek. Az elsőfokú bíróság kimondotta, hogy a nyugdíj folyósítását annak idején jogtalanul szüntették meg és hogy azt továbbra is fizetni kell, a folyósítás megszüntetésétől kezdve. A betegségegyező jogügyi osztálya azonban nem nyugodott bele ebbe a döntésbe és a bucaresti felebbezési bíróság elé vitte az ügyet. A betegségegyező azt állította, hogy annak idején tévesen állapították meg a nyugdíjat a betegségegyező terhére, mert a nyugdíjat a CFR nyugdíjpénztárnak kell fizetnie.

Az érdekelték ezzel szemben kifeltették azt,

hogy a téves nyugdíjmegállapítás ellen annak idején kellett volna a betegségegyezőnek jogorvoslattal élnie, ma a megállapítás jogerős, annál is inkább, mert az érdekelték ma már hiába kérik nyugdíjukat a CFR pénztártól: ott azzal utasítanak el kérésüket, hogy az elévült.

A bíróság most hirdetett ítéletében kimondta, hogy a nyugdíjakat továbbra is a Betegségegyező köteles fizetni, azonban csak 1937-től kezdve, amikor újabb kérelmet adtak be, mert az azelőtti időre vonatkozó joguk elévült.

Halálos áldozatokat követelt Turda környékén az árvíz

Ciujról jelenti távbeszélőn az Aradi Közlöny tudósítója: Turda környékén tegnap és tegnapelőtt borzalmas erejű zápor árasztotta meg a folyóvizeket és ennek nyolc halálos áldozata van. Alsó és Felsőperden, valamint Sinfalván vonult végig elemi erővel a zápor, a jordai hasadék vidékén és rendkívül megduzzasztotta a Heszáb-patakot, amely Sinfalvánál törköllik az Aranyosba. Az áradás oly hirtelen zúdult a községekre, hogy sokan nem tudtak menekülni és Perden hat ember, Sinfalván pedig egy kisgyermek esett halálos áldozatul az elemi csapásnak. Az áradás az állatállományban is hatalmas károkat okozott, valamint elpusztította a peterdi malmot.

Kedd este Tordára is behatolt a víz. Előnlötte a

Férfigyengeség

kezezendő az OKASA* külföldi hormonos készítménnyel, Dr. Lahusen utasításai szerint. Kapható gyógyszerárakban és drogeriákban. Kis doboz 350 lejért, nagy doboz 650 lejért szállít vidékre utánvét ellenében Dr. Guci gyógyszerára Bucuresti, Calea Victoriei Nr. 33. (Frascu-palota). Kívánságára gazdagon illusztrált felvilágosító brosurát küld díjmentesen, zárt borítékban, minden felírt személynek "NIFAR" S. A. R. Serviciu Stiintific AE. Bucuresti, Str. Maria Rosetti 47.

Be kell szolgáltatni a motor- és molnár-csónakokat, valamint a pontonokat

Az aradi rendőrség MONT-hivatala az illetékes felsőbb hatóságok rendelete alapján felszólítja az aradi rendőrség körzetében lakókat, valamint a zsigmondháziakat is, hogy az ugynevezett molnár-csónakokat, motorcsónakokat és pontonokat június elsejéig bezárolják be kell szolgáltatniuk. A fentemlített csónakokat a várallásban levő löversenypályán kell beszoolgáltatni, aminek megtörténte után az arról szóló okmányt be kell mutatni a rendőrség MONT-hivatalában. A rendelet magánosokra és a csónaküzemeltetőkön is vonatkozik. A csónakokkal együtt beszoolgáltatandók az evezők is. A csónakokat megtelelezéskor köztársasági jelleggel kell felszerelni. A csónakházaknál már beépített pontonok egyelőre nem esnek a rendelkezés alá. A reggati csónakokra sem vonatkozik a rendelkezés. Mindazokat, akik a közeli határidőig nem tesznek eleget a fenti rendelkezésnek, az idevonatkozó törvény teljes szigorával büntetik.

A kiskoruak bíróságának átírta a város vezetéséhez

Tekintettel arra, hogy az utóbbi időben Aradon elszaporodott a kiskoru bűnözők száma, a kiskoruak bírósága átíratással fordult a város vezetéséhez. Ebben dr. Nesselrode Carol, a kiskoruak bíróságának elnöke azt kérelmezte, hogy a városvezetés a rendelkezési alá álló otthonokból bocsásson egyet azon kiskoruak részére, akik nincstelen helyzetbe kerültek, hogy ott nekik teljes ellátást nyújthassanak.

A törvényszéki tisztviselők egyesületének közgyűlése

Az aradmegyei igazságügyi tisztviselők egyesülete közgyűlést tartott az aradi törvényszék 62. számú termében. Ezalkalommal az évi költségvetés került megvitatásra, mely után a következő vezetőséget választották meg: Tiszteletbeli elnök: Nicolae Ludusanu, a törvényszék főnöke, ügyvezető elnök: Dimitrie Antonescu, portar-elnök, alelnök: Eremie Tască főjegyző, Vasile Papp, a telekkönyvi hivatal igazgatója. Választmányi tagok: Gheorghe Bălăcescu főjegyző, Mihail Vostinar jegyző, Nicolae Culev portar-el, Grigore Candrea, Nicolae Pozdărel, Stefan Cioc, Pavel Neta, Teodor Săulescu, Victor Popa, Constantin Roman, Racovița Ioan, Poiana Ioan jegyzők, Stefania Moraru, Szendrei Julia, Langher Teodor, Constantin Pentes, Traian Văgălău, Engel, Péter, Radu Soltan tisztviselők, Suciu Ioan, a telekkönyvi hivatal segédnöke, tikkár: Nicolae Benea jegyző, pénztáros Ion Luca főkönyvelő, ellenőrök: Kertész Károly könyvelő, Iosif Minda bírósági könyvtári tisztviselő, helyettesek: Neta Ioan a telekkönyvi hivatal főnöke, Păunian Ion tisztviselő. A vezetőség megválasztása után Antonescu elnök ismertette a tisztviselői fizetésekre vonatkozó új szabályzat előkészületeit és közölte, hogy a bírósági tisztviselők országos egyesülete az illetékes fórumok előtt több ízben megtette a szükséges lépéseket a tisztviselők érdekeinek személti tartása végett. Beszéde befejező részében Dimitrie Antonescu elnök megköszönte az iránta megnyilvánuló bizalmat és biztosította a jelenlevőket, hogy a jövőben is minden erejével az egyesület érdekében fog munkálkodni.

Bolgár-telepet, a sportnyálat és mindenütt jelentős károkat okozott. Bucurestiből jelentik: A CFR vasúligazgató-sághoz érkezett jelentések szerint a nagy esőzések az ország különböző részeiben áradásokat okoztak. Így a Nagykaroly-zilah vasútvonal egy része került víz alá egy kilométeres szakaszon. Hasonlóképpen a Bánffy-hunyad-Braşov vasútvonal a Hodişte-patak áradása következtében víz alá került és a braşov-i hid meggyengült. Felcau és Straja között a síneket teljesen elöntötte a víz. Darmanesti és Parhau között az összekötő és megszakadt.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

A községi és városi előjáróságoknál be kell jelenteni a gyapjukészleteket

Az új gyapjuértékesítési rendelet-törvény intézkedései

Legutóbb már röviden beszámoltunk a gyapju összegyűjtéséről és értékesítéséről szóló rendelet-törvényről. Az alábbiakban a rendelet-törvény intézkedéseit részletesen ismertetjük: A rendelet-törvény értelmében a jelenleg raktáron lévő és ezután termelésre kerülő gyapjumennyiségeket záróják és azokat a hadsereg, valamint a polgári lakosság szükségleteinek fedezésére tartják fenn és a gyapju a jövőben csak a jelen rendelet-törvény intézkedéseinek megfelelően értékesíthető.

Gyapju alatt a rendelet-törvény értelmében bármilyen gyapjufajtát értenek, kivéve a timárgyapjút, amely a cserzés alkalmával gyűl össze, valamint a bőrökről lenyirt gyapjút. A két utóbbi kereskedelmi forgalma továbbra is szabad marad. Ugyancsak

szabadon adhatják el egymásnak a parasztok az 50 kilogrammig terjedő „turcan” gyapjút.

A falusi gazdaságok a saját juhaik által termelt gyapjuból felhasználhatják azt a mennyiséget, amely saját és személyzetük szükségleteinek fedezését szolgálja.

Mindazok, akik gyapjumennyiségekkel rendelkeznek, kötelesek bejelenteni a községi, illetve városi előjáróságnál minőség és mennyiség szerint a birtokukban lévő gyapjút 1940. május 27-től számított husz szabad napon belül. A bejelentésben a május 27-iki helyzetet kell feltüntetni. Kivételt képeznek a bejelentendő mennyiségek alól azok a készletek, amelyeket a gazdaságok saját szükségletükre használnak fel. A jelenleg szállítás alatt lévő gyapjumennyiségeket azok kézhez vétele után 10 szabad napon belül kell bejelenteni.

A községi előjáróságok kötelesek a hozzájuk

Milyen módon osztják fel a készleteket a gyárak között

Mindenekelőtt megállapítják, hogy mennyi belföldi gyapju szükséges a katonai rendelkezések fedezésére. A nemzetvédelmi minisztérium minden évben legkésőbb június 30-ig közli a nemzetgazdasági minisztériummal, hogy miképpen akarja felosztani az egyes gyárak között a hadsereg céljait szolgáló megrendeléseket. Ennek a közlésnek alapján osztják fel az egyes gyárak között a katonai szükségleteket szolgáló rendelkezések fedezésére szükséges gyapjumennyiségeket. A fennmaradt gyapjumennyiség a polgári lakosság szükségleteit szolgálja és azt a szövetségi gyárak, a kötszövőgyárak, valamint más olyan vállalatok között osztják fel, amelyek nyersanyagként a gyapjút használják.

A fenti csoportok között a gyapjút olyan arányban osztják fel, amilyen arányban ezek 1939-ben polgári célokra gyapjút használtak. A nemzetgazdasági minisztérium a polgári célokra rendelkezésre bocsájtott gyapjuk egy részét a kisiparosok között oszthatja szét. A gyárak kötelesek átvenni azt a gyapjumennyiséget, amelyet részükre megállapítottak annak árát pedig a gyapju átvételkor kötelesek kifizetni. A rendelet-törvény értelmében azokat a gyapjumennyiségeket, amelyekkel a fonódák és gyárak a rendelet-törvény megjelenésének időpontjában rendelkeztek, kötelező módon a hadsereg céljaira kell felhasználni, ha a nemzetgazdasági minisztérium úgy rendelkezik.

A vállalatok a gyapjút csak a nemzetgazdasági minisztérium hozzájárulásával adhatják el és a vásárlóknak ugyancsak minisztériumi engedéllyel kell rendelkezniük.

beadott bejelentéseket azok beérkezése után öt nappal a nemzetgazdasági minisztériumhoz továbbítani. Azok a gyárak, amelyek gyapju feldolgozásával foglalkoznak, a bejelentéseket közvetlenül a nemzetgazdasági minisztériumhoz kötelesek eljuttatni. Mindezek a bejelentések bélveg és illetékmentesek.

A jövőben legkésőbb minden év augusztus 31-ig a frissen vágott gyapjút a gyűjtési központoknak adják át, amelyeket az új rendelet-törvény 18. szakasza alapján szerveznek meg.

Ezek a gyűjtési központok a gyapju átvételére a nemzetgazdasági minisztériumtól kapnak felhatalmazást. A jelen rendelet-törvény megjelenésekor a raktárban volt gyapjukészleteket 10 szabad napon belül át kell adni a gyűjtési központoknak, mihielyt ezeknek a központoknak a felsorolása a Monitorul Oficialban megjelent. Kivételt képeznek azok a mennyiségek, amelyeket 50 kilogrammon aluli mennyiségben parasztnak adtak el, nemkülönben a fonódák és a gyárak raktáraiban lévő mennyiségek, melyeket katonai szállítmányok céljaira használnak fel.

A jövőben a gyapju árát évente legkésőbb április 1-ig állapítják meg, a március 4-i árelenőrzési törvény utasításainak megfelelően. Az erre vonatkozó rendelkezés a hivatalos lapban jelenik meg. Ugyancsak a március 4-i törvény értelmében állapítják meg a gyapjuszövetek árát is.

Ugy az újonnan termelt, mint a raktárakban lévő gyapjút, a fonódákban és gyárakban lévő gyapjuk kivételével, a nemzetgazdasági minisztérium osztja szét egy erre a célra kinevezett bizottság véleményezése alapján. Az elosztás a következő szempontok figyelembevételével történik:

A rendelet-törvény 18. szakasza értelmében a nemzetgazdasági minisztérium egyezmény alapján felhatalmazhat egy mezőgazdasági, vagy ipari vállalkozókból álló váhlatot, vagy pedig a nemzeti szövetségi intézetet arra, hogy összegyűjtse a gyapjút és kifizesse annak ellenértékét, a gyapjút elküldje az érdekelt cégek részére és a minisztérium által megállapított kereteknek megfelelően ossza szét a gyárak között a gyapju mennyiségét.

A gyapju miniszterileg megállapított árán kívül a vásárlók kötelesek a gyűjtőszervezeteknek még a következő összegeket kifizetni: 1 leu kilogrammonként a földművelésügyi minisztérium javára a juhtenyésztési alap céljaira, a gyapju után esedékes forgalmi adó, a gyűjtőszervezet részére később megállapítandó jutalék, valamint 0.50 lei illeték a nemzetgazdasági minisztérium javára. Ezentúl az 50 kilogramon felüli gyapjuszállítmányokat szabadforgalmi jeggyel kell ellátni, a melyet az adóhivatalok állítanak ki.

Azokat, akik nem jelentik be idejében a gyapjumennyiségeket, vagy pedig szabadforgalmi jegy nélkül szállítanak gyapjút, 500 leitől 20 ezer leiig terjedő bírsággal sújtják. Azokat, akik nem adják át a gyűjtési központoknak a gyapjút, vagy pedig a jelen rendelet-törvény rendelkezéseit kijátszva vásárolnak, vagy árulnak gyapjukészleteket, 500—500 ezer leiig terjedő bírsággal büntetik. Öt ezer leitől 100 ezer leiig terjedő bírságot vetnek ki a gyűjtővállalatra, ha nem a minisztérium által megállapított árakat fizeti a gyapjuért. Ugyanilyen bírsággal sújtják azokat a gyárakat, amelyek a minisztérium által megállapított áron felül vásárolnak gyapjút, sőt ezeket

még azzal is büntetik, hogy ideiglenesen vagy végleg megvonják tőlük a gyapjuvásárlás jogát.

Visszaesés esetén a fenti bírságok kétszeresét vetik ki. A kihágási jegyzőkönyvek ellen a törvénytörvényhez lehet felebbezést beadni 15 napon belül.

Julius 1-től kezdve a gyapjuszövődék és fonódák csak abban az esetben kaphatnak engedélyt gyapjufonalak, vagy a szövetségvártáshoz szükséges bármilyen fonalak behozatalára, ha a gyűjtőszervezet által kiállított igazolvánnyal igazolják, hogy átvették azt a belföldi gyapju mennyiséget, amelyet részükre a nemzetgazdasági minisztérium megállapított.

Per az „Agronomul” biztosító ellen

Három évvel ezelőtt, 1937. március 24-én törvény jelent meg, amely előírta, hogy valamennyi idegen valutában kötött biztosítást leire kell átértékelni. A törvény értelmében a biztosítottak a hivatalos lei-árfolyamon felül bizonyos árfolyam-többletetre tarthattak igényt, amennyiben a konvertálási törvény értelmében jártak el, még pedig a kifizetett díjak arányában. Ezzel kapcsolatosan érdekes elvi fontosságú pert tárgyalt a napokban a timisoarai ítélőtábla. A felperes, özvegy Kováts Akosné, tízezer dolláros életbiztosítást kötött az Agronomul biztosítóintézetnél, a biztosítást azonban idővel tőkésítette és mintegy 570 ezer lei értékben a biztosítási kötvényt az intézettel visszavásároltatta, még pedig 1937. áprilisában, tehát kevéssel az átértékelési törvény életbeléptetése után. A biztosítási kötvény kifizetése után, özvegy Kováts Akosné további 153 ezer leit követelt a biztosítóintézettől az átértékelési törvényben előírt valuta-különbözet címén. Az Agronomul a követelés teljesítését megtagadta azon a címen, hogy a lei-átértékelési törvény tőkésített és kifizetett biztosításokra nem vonatkozik. Kovátsné pert indított a törvénytörvény ellen az Agronomul ellen és ügyvédje útján levélben bizonyította, hogy a biztosítás átértékeléséhez levélben hozzájárult, tehát a törvény kedvezményére feltétlenül igényt tarthat. A törvénytörvény azonban a kerestet elutasította, még pedig azzal a megokolással, hogy a felperes egy hónappal az átértékelési törvény életbeléptetése után a biztosításból igényelhető összeget felvette, már pedig a törvény csak azokra az esetekre vonatkozik, amikor a biztosítottnak az átértékelés ellenére tovább folytatták a biztosítási szerződés teljesítését. A törvénytörvény ítéletét a tábla is megerősítette, a Semmitörvény azonban hatályon kívül helyezte a döntést és utasította a timisoarai táblát, hogy újból letárgyalás során állapítsa meg, hogy milyen összegre tarthat igényt a biztosított fél a konvertálási törvény valutaközvetménye címén. A tábla most foglalkozott újból a keresettel. A tárgyaláson úgy a felperes, mint a biztosító intézet az eredeti álláspontját hangsúlyozta. Mindössze annyit ismert el mégis az Agronomul, hogy miután a törvény életbeléptetése a biztosítási összeg felvételéig egy hónap telt el és a törvénytörvénybiztosította valutakülönbözet a kifizetett biztosítási díjak összegétől, illetve a biztosított idejétől függ, a felperes legfeljebb háromszor leire tarthat igényt. A tábla az ítélet kihirdetését elhalasztotta.

— AZ IS ADÓVALLOMÁS-KÖTELES, AKI NEK NEM KELL KIVÉTELES NYERESÉGADÓT FIZETNI. A kivételes nyereségadóra vonatkozó vallomás benyújtásának határidejét június 15-ig meghosszabbították. Ezzel kapcsolatban újabb magyarországi miniszteri rendelet jelent meg, amelynek értelmében az adóvallomás benyújtására azok a cégek is kötelesek, akik az 1938. év folyamán egész éven át még nem működtek. A törvény végrehajtási utasítása szerint a bruttó nyereség kiszámításánál az ugynevezett töredék éveket eddig nem kellett figyelembe venni, ha tehát valamely cég az 1938. év folyamán egész éven át nem működött, akkor azt úgy tekintették, mintha 1939-ben alakult volna és így mentes volt a kivételes nyereségadó megfizetésétől. Ez a mentesség azonban nem jelenti azt, hogy az ilyen cég adóvallomást se valaha köteles benyújtani.

Lényegesen emelkedett az elhasznált fűtőanyagok mennyisége

A tél és hűvös tavasz rendkívül nagy mértékben emelte a fűtőanyagok használatát. Főleg a múlt év folyamán felhasznált mennyiséggel szemben volt nagy a fogyasztás. A tüzfűtő eladások 1940. február havában az utóbbi évek legmagasabb februári mennyiségét is túlhaladták, amint ezt a következő kimutatás igazolja (ezer tonnánként):

Év	Január	Február
1940	274,5	254,9
1939	204,6	149,8
1938	285,1	192,9

A tüzfűtőfogyasztás tehát hetven százalékkal volt nagyobb 1940. februárjában, mint 1939. február hónapban.

A februári szénfűtőfogyasztás nem tartott lépést a tüzfűtőfogyasztással, mint ezt (ezer tonnánként) a következő adatok igazolják:

Év	Január	Február
1940	44,0	54,0
1939	41,3	52,2
1938	56,7	39,4

A kőolajfűtőfogyasztás is rendkívül nagy mértékben emelkedett és az utóbbi évek mennyiségét messze túlhaladta.

— AZ ÜZERKEDESI ÜGYBEN KISZABOTT BIRSÁG NEM LEHET TÖBB AZ ÉVI ADO EGYNEGYEDÉNÉL. Moskovics Saul szilágyosmolyói kereskedőt az üzérkedési ügyekben ítélték bíróság ötezer leire büntette, mert üzérkedésben nem voltak kifüggesztve az árak és az árjegyzéket sem mutatta be jóváhagyás végett. A zilahi törvényszék a Moskovics fellebbezését elutasította. A nagyváradi ítéltábla előtt Moskovics ügyvédje, dr. Karl Lajos rámutatott, hogy a jegyzőkönyv, amelynek alapján ügyfelét megbírságozták, január 2-án kelt, ennek dacára az állapítja meg, hogy a kihágás január 15-én történt. Igaz ugyan, hogy a keltezés később kijavították 22-re, de szemmel látható, hogy az egyik „2“-es szám később lett odairva és a félnek kikézbcsített példányban csak január 2. szerepel. Egyébként is az üzérkedési törvény értelmében a büntetés nem lehet nagyobb, mint a kereskedő évi adójának negyedrésze, ami a jelen esetben 3674 lejt tesz ki. A tábla a jegyzőkönyv keltére vonatkozó kifogásnak nem adott helyt, mert ezzel a kifogással csak akkor lehetne védekezni, ha a fél a jegyzőkönyvet hamisnak kéri nyilváníttani, ami jelen esetben nem történt. Eljelenben a bírság mennyiségére vonatkozó védekezésnek helyt adott és az 5000 leji bírságot leszállította 3674 leire.

Rádióműsor

— Romániai időszámítás. —

CSÜTÖRTÖK, MÁJUS 30.

Bucuresti, Radio România, 12: Időjelzés, vizállásjelentés, háztartási és orvosi tanácsok, 12.10: Lemezek, 13.20: Időjelzés, művészeti, kulturális és sportközlemények, 13.30: Rádiózenekar, 14: Hírek, 14.20: A zene folytatása Emil Filip énekszámával, 15: Különféle közlemények.

Radio România, 19: Időjelzés, időjárásjelentés, 19.01: Tudományos krónika, 19.16: A Theodoru-negyves, 19.43: Hírek magyarul.

Bucuresti, Radio România, 19.55: Örög városok és gót falvak, G. M. Cantacuzino mérnök előadása, 20.15: A Carmen koréllkórus hangversenye, 20.45: Hírek, 21.05: Szimfonikus hangverseny lemezek, 23.45: Hírek külföldre franciául, németül, angolul és olaszul.

Budapest I, 7.40: Ébresztő, torna, 8: Hírek, közlemények, hanglemek, éntrend, 11: Hírek, 11.20 és 11.45: Felolvasás, 13.10: Rácz Béla cigányzenekara muzsikál, 13.40: Hírek, 14.20: Időjelzés, időjárás, és vizállásjelentés, 14.30: A rádió szalonzenekara, 15.30: Hírek, 17.15: Ruzsinyelví előadás, 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, 18.15: Néprajzi hanglemek, 18.40: Rubens, Hofmann Edith dr. előadása, 19.10: Spanyol dalok és táncok hanglemezzel, 19.45: Mészárosi közszerü tanácsadó, 20.15: Hírek, 20.25: Melles Béla zenekar, 20.45: Helyszíni séta a londoni kikötőben, Hangfelvétel, 21.45: Édes május, Szelezky Zita szaval, 22.15: Tea Consbruch énekel zongorakísérettel, 22.40: Hírek, időjárásjelentés, 23.10: Sárközi Gyula cigányzenekara muzsikál, Orbán Sándor énekel, 24: Hírek német, angol és francia nyelven, 0.25: Szórakoztató zene hanglemek.

Budapest II, 17.15: Szórakoztató hanglemek, 19.15: Angol nyelvoktatás, 19.45: Timkó Margit magyar nótákat zongorázik, 21: Hírek, ügétversenyeredmények, 21.25: Hanglemek, 22.15: Boldogság és győzelem, Farkas Zoltán előadása, 22.45: Időjárásjelentés.

Belgrád, 13: Rádiózenekar, 14: Népdalok, 14.50: Lemezek, 19.30: Rádiózenekar, 20.40: Népies zene, 21: Vidámság, 22: Népdalok, 23: Táncczene.

PÉNTEK, MÁJUS 31.

Bucuresti, Radio România, 12: Időjelzés, vizállásjelentés, háztartási és orvosi tanácsok, 12.10: Lemezek, 13.20: Időjelzés, művészeti, kulturális és sportközlemények, 13.30: Rádiózenekar, 14: Hírek, 14.20: A zene folytatása, 15: Különféle közlemények.

Radio România, 19: Időjelzés, időjárásjelentés, 19.01: Technikai üzenetek, 19.16: Kamarazene lemezek, 19.50: Hírek magyarul.

Bucuresti, Radio România, 20: Ion Nestor előadása a román történelem előtti időről, 20.20: Martine Bailillon Stefanescu csellózik, Ion Filionescu zongorázik, 20.45: Hírek, 21: Massenet: Manon — ötfelvonásos opera lemezek, 22: Hírek, sportközlemények, 23.45: Hírek a külföldre franciául, németül, angolul és olaszul.

Budapest I, 7.40: Ébresztő, torna, 8: Hírek, közlemények, hanglemek, éntrend, 11: Hírek, 11.20 és 11.45: Felolvasás, 13.10: Országos Postászenekar, 13.40: Hírek, 14: Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés, 14.30: Magyar Revü Táncczenekar, 15.30: Hírek, 17.15: Diák félóra, 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek, 18.15: Toll Árpád cigányzenekara muzsikál, 18.45: Esperantónyelvű előadás, 19.15: A rádió szalonzenekara, 19.45: Sportközlemények, 20.15: Hírek, 20.25: Közvetítés Pannónhalmáról, Hangfelvétel, 21.10: Budapesti Hangverseny Zenekar, 22.40: Hírek, időjárásjelentés, 23.10: Pátria és külföldi tánclemezek, 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven, 0.20: Pertis Pali cigányzenekara muzsikál.

Budapest II, 18.50: Toll Árpád cigányzenekara muzsikál, 19.15: Gyorsírótanfolyam, 21: Hírek, 21.25: Szórakoztató hanglemek, 22.35: Időjárásjelentés.

Belgrád, 13: Népdalok, 13.45: Lemezek, 14.50: Népies zene, 15.20: Lemezek, 18.40: Népdalok, 19.20: Táncczene, 20.40: Orosz dalok, 21.10: Rádiózenekar Mocs Milica zongoraművészével, 23: Lemezek.

SZOMBAT, JUNIUS 1.

Bucuresti, Radio România, 12: Időjelzés, vizállásjelentés, háztartási és orvosi tanácsok, 12.10: Lemezek, 13.20: Időjelzés, művészeti, kulturális és sportközlemények, 13.30: N. Cucu xilofonozik, 13.50: Georges Thill-lemezek, 14: Hírek, 14.20: A londoni Covent Garden operaház ének- és zenekarának lemezei, 15: Az Országör szervezet hete.

Radio România, 18: Az Országör szervezet órája, 19: Időjelzés, időjárásjelentés, 19.01: Természetjáró krónika, 19.16: Nyugati vallásos zene lemezek, 19.55: Hírek magyarul.

Bucuresti, Radio România, 20.05: Az eszmék embere és a tettek embere, Gr. Tăusian előadása, 20.25: Gheorghe Stefanescu énekel, 20.45: Hírek, 21.05: Rádióposta, 21.20: A Luceafărul zenekar Lya Crăciunescu énekszámával, 22.10: Hírek, sportközlemények, 22.30: Könyv- és tánczene lemezek, 23.45: Hírek a külföldre franciául, németül, angolul és olaszul.

Budapest I, 7.40: Ébresztő, torna, 8: Hírek, közlemények, hanglemek, éntrend, 11: Hírek, 11.20 és 11.45: Felolvasás, 13.10: A Szegedi Ipari Vásár megnyitása, Közvetítés Szegedről, 13.55: A mezővárosi Református Gimnázium énekara, 13.20: Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés, 14.30: Hanglemek, 15.30: Hírek, 17.15: Mihajlovics Jenő meséi, Felolvasás, 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek, 18.15: Zsögön Lenke énekel zongorakísérettel, 18.45: Angol babonák, babonás angolok, Szobotka Tibor előadása, 19.15: Mursi Elek cigányzenekara muzsikál, 19.55: A magyar labdarúgók szövetségének előadásai, 20.15: Hírek, 20.25: A Rádióélet vidám tarka estje, 21.35: Angolnyelvű előadás, 22.40: Hírek, időjárásjelentés, 23.10: A rádió szalonzenekara, 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven, 0.20: Kacsai Pišta cigányzenekara muzsikál.

Budapest II, 18.15: A Szociális Misszió Társulat előadása, 19.45: Mezőgazdasági félóra, 20.40: Schubert: V. szimfónia (D-dúr), Hanglemezzel, 21: Hírek, löversenyeredmények, 21.25: Felvinczi Takács Alice hegedű zongorakísérettel, 22.20: Bura Sándor és cigányzenekara muzsikál, 22.50: Időjárásjelentés.

Belgrád, 13: Rádiózenekar, 14: Népdalok, 14.30: Lemezek, 18.45: Népies zene, 19.20: Lemezek, 20.40: Népdalok, 21.40: Operarészletek, 23: Vendégül zene, 23.50: Táncczene.

APRÓHIRDETÉSEK

A 69094. száma, 1933 július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapítottat meg: **Alkalmazást keresők, elveszett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetése, fürdő és gyógyhely hirdetések szavankint 1 leu. Egyéb apróhirdetés szavankint 2 leu.** A fenti rendelet értelmében az apróhirdetésok ára előre fizetendő

ALKALMAZÁST KERES

Többéves bizonyítványokkal a gyakorlattal csecsemőgondozónő állást cserélne. Vidékre is megy. Cimeket a kiadóba kér. 2613

Kétévi praxissal bíró fiatal fűszerkereskedősegéd állást keres. Cim: Eppel Károly, Bujeni. 2640

Német nevelőné délelőtti állást keres. Cim a kiadóban. 2643

Gyakorlott csecsemőgondozónő, hosszú éves bizonyítványokkal állást keres. Vidékre is megy. Cimeket a kiadóba kér. 2646

1-2 személy háztartását önállóan vezetné szerényigényű, fiatal, intelligens nő. Cime a kiadóban. 2641

ALKALMAZÁST NYER

Tiszteletes minden felvételtik. Özv. Vörös Henrikné, Str. Horia 11., I. 2642

Felvételtik megbízható házmesternő helyi városi bérházba, június 1-én. Str. Consistorului 29. 2651

LAKÁS

Egyszobás és kétszobás, konyhás lakás ujonnan festve kiadó. Str. N. Filipescu 35. 2635

Kétszobás, konyhás, uccai lakás, ujonnan festve, kiadó. Str. Cuza Vodă No. 52. 2634

Csinosan butorozott szoba, teljes ellátással, vagy anélkül azonnal kiadó. Boulevardul Carol 42., I. em. 2645

Hatszobás, hallos, összkomfortos, uccai lakás első emeleten, a főpostával szemben kiadó. Str. Brailanu 13. 2649

Háromszobás, összkomfortos, uccai lakás, földszinten, parkos udvarral kiadó. Str. Consistorului 29. 2650

Elegánsan butorozott, különbejáratu szoba, fürdőszobahasználattal kiadó. Str. Baritiu 39., I. em. 2630

Uccai, kétszobás lakás mellékkel, gépekkel kiadó. Ugyanott 4 darab ablak, hossza 185, szélessége 105 cm. eladó. Cal. Saguna 128. 2624

Különbejáratu, butorozott szoba június 1-re kiadó. Bul. Carol 37., bővebbet a felügyelőnél. 2623

Uj házban 3 és 2 szobás, teljes komfortu lakás kiadó. Bul. Carol 68. 2561

VÉTEL - ELADÁS

Jégszekrény, egyajtós, költözés végett olcsón eladó. Str. Goldis 10. 2633

PUHA ÓLMOT VESZÜNK

4 db. autógumi
külső-beiső, 600x0, vagy 600x82 méretheben, jó állapotban
megvételre kerestetik.

INGATLAN

Vennék egy 2-300.000 lei értékű házat, lehetőleg kerttel, esetleg banktellel. Cim a kiadóban: a délelőtti órákban. 2647

INGATLANOK eladásának és vételének közvetítése minden árfokozatban. KÖLCSÖNÖK elsőhelyi betéblázásra. HATSCHER ingatlanforgalmiroda, Arad, Bul Carol 46 (Lakás ugyanott). Telefon: 26-95. 1505

KÜLÖNFÉLEK

Nyaralásra németül, franciául beszélő, intelligens leányt, vagy hölgyet keresek 12 éves kisleányom mellé. Cim a kiadóban. 2639

Uj építkezést, átalakítást, házak javítását jutányosan készítem. Gebhardt Antal építési vállalkozó. Aradul nou. Str. Regele Ferdinand 19. 2629

Harisnya személszedést és stoppolást legolcsóbban készit harisnyakötőde Str. Moise Nicoră 1. 2195

Kelen és belsődi oerzsaszonyegek, dió, hálók modern ebédli, kombinált szobák, recamlerek, varrógépek, amerikai írósasztal, írógépek, Planino, rövid, keresztbűros zongora és rövid zongora, Stügel-gyártmány, olcsón eladó. Veszünk teljes lakásberendezést, ékszerket, Zs. logkölcsönt közvetítünk a temesvári zálogházba, előleget adunk, olcsón beszedszabittunk. Tempo bizományi üzlet. Fischer Eliz-palota.

GYORS. ÉS GÉPIRÁSA
állandóan lehet beiratkozni
Császár
Irógépvállalatnál. Str. Alexandri 5. Tel. 13-93. 2589

Legújabb jelentéseink:

Pénteken francia területen összeül a belga parlament

Páris. (Rador). A Havas-ügynökség jelentése szerint a belga képviselőház pénteken összeül Valenciában, Franciaország területén. Jövőhagyás céljából ugyanis a képviselőház elé fogják terjeszteni a szenátus és a képviselőház által előkészített azon javaslatot, hogy a belga király által elrendelt fegyverletételével szemben foglaljon állást.

továbbá a nemzetnek azt az elhatározását, hogy tovább folytassák a háborút a szövetségesek oldalán.

A Havas-ügynökség amerikai lapvéleményeként közli a belga hadsereg fegyverletételéről. Így a Newyork Times szerint a belga király elhatározása súlyos csapást jelent a szövetségesekre, de ez nem végzetes.

Felmerült a Belgiumban körülzárt szövetséges csapatok fegyverletételének terve

Páris. (Rador). Hir szerint azokon az újabb megbeszéléseken, amelyeket Weygand tábornok a francia politikusokkal folytatott, annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy a bekerített szövetséges csapatokat már nem lehet megmenteni és ezeknek választani kell a teljes megsemmisülés vagy a meghódítás között. Allítoilag

Weygand tábornok már érintkezésbe is lépett az illetékes angol katonai körökkel, hogy közösen válasszák meg azt az időpontot, amikor ezek a csapatok leleszik a fegyvert. Ugy tudják, hogy az angolok is hozzájárultak már az expedíciós sereg részének kapitulációjához.

Belgrádi vélemény:

Nem valószínű Olaszország belépése a háboruba

Belgrád. (Rador). A Vreme római jelentése szerint az ottani külföldi diplomáciai körökben nagy figyelemmel kísérték Lipót belga király elhatározását, és úgy vélik, hogy ez az elhatározás, amelyben Olaszországnak is nagy szerepe volt, a tengelyhatalmak újabb sikerét jelenti. Rómában úgy vélik, hogy ezek után hamarosan megkezdőd-

dik az általános német támadás Anglia ellen. Ugyanakkor azonban az a vélemény uralkodik az olasz politikai körökben, hogy Olaszország kezd eltávolodni a háborútól. A Vreme szerint Moszkvában is azt hiszik, hogy most már kevesebb kilátás van arra, hogy Olaszország beavatkozik a háboruba.

Áresések a newyorki tőzsdén

Newyork. (Rador). A belga fegyverletétel hatása alatt a newyorki értéktőzsdén ismét hatalmas árlemorzsolódások történtek. Sokat vesztek a belga kölcsönpapírok. Jelentősen csökkent a font és a francia frank árfolyama is, míg a német értékek emelkedő tendenciát mutatnak.

nek, hogy fontos előkészületek folynak a helyzet megmentésére. Pelot őrnagy a Herald Tribune című lapban hangsúlyozza az angol tábornokok, valamint Blanchard tábornok kiválóságát és teljes bizalommal várja a fejleményeket. A lapok annak szükségességét is hangsúlyozzák, hogy az amerikaiaknak egy emberként kell Roosevelt elnök mögött felsorakozniok. A Daily News azt írja, hogy fel kell hagyni az üres szavakkal és sürgősen fej kell fegyverkezni.

A Havas-ügynökség levelezője közli: Az amerikai lapok, amelyek a katonai helyzetet kommentálják, feltétlen bizalommal viselkednek Weygand tábornok iránt és egyöntetűen úgy véleked-

Ford az amerikai fegyverkezési program ellen

Newyork. (Rador.) A Német Távirati Iroda jelenté: Henry Ford kijelentette, hogy kétkedéssel nézi az Egyesült-Államok fegyverkezési programját, mert egy ilyen nagyarányú védekezési program mindenkor a háborura vezet, amiből csak azoknak lesz hasznuk, akik a vérontást nyereségre használják fel. A tulajdonképpeni „ötödik oszlop” — mondotta Ford — a pénzügyi körökből kerül ki, amelyek háborúra uszítanak. Ford azon meggyőződésének adott kifejezést, hogy a

háboru nem tart sokáig és az Egyesült-Államokat nem sodorják bele, azonban a hatalmas méretű fegyverkezés magával hozza a veszélyt is. Henry Ford egyik újságnyilatkozatában kijelentette, hogy üzemeiben hat hónapon belül naponta ezer repülőgépet tudnak előállítani, ha a szükség úgy kíváná. Ford megállapítása szerint ebben az esetben a repülőgépek előállításának az ára a jelenleginek egynyolcadába kerülne.

VI. György király napiparancsa az expedíciós hadsereghez

Három községet visszafoglaltak a Somme mentén a franciák

Páris. (Rador.) A Havas-iroda katonai szakértője ezeket közli a harcéri helyzetről: Illetékes katonai körök szerint északon a helyzet tisztázatlan. A harcok rendkívül hevesek és mindkét részről a csapatok több ponton harapófogóban vannak.

angol katonák azonban ezekben a napokban olyan hősiességet tanúsított, melyhez hasonlók az angol történelem dicsőséges lapjain sem találhatók. GYÖRGY R. I.

A Sommenál a francia csapatok folytatták helyi jelentőségű tevékenységüket, amelyek eredményeként néhány hidót visszafoglaltak és véres, kíméletlen harcok után

London. (Rador.) A belga hadsereg behódolása a szövetséges haderő részére váratlan és kiszámíthatatlan csapást jelent és emiatt az angol lapok nem titkolták mély felháborodásukat. Annak ellenére, hogy az Északfranciaországban lévő szövetséges haderő helyzete rendkívül súlyos, az angol lapok egyöntetűen bátorítólag írják és felszólítják a lakosságot, hogy folytassa erőfeszítéseit, hogy a háborút sikeresen fejezhessék be. Az angol lapok úgy vélik, hogy a helyzet súlyosságát nem annyira a belga hadsereg behódolása, mint inkább a behódolás körülményei idézték elő. A lapok azt hangsúlyozzák, hogy a szövetséges haderő egységei Lipót belga király felhívására elhagyták jól védett állásaikat.

három községet is visszafoglaltak a németektől.

London. Az angol király a kontinensen harcoló expedíciós hadsereghez a következő legfelsőbb parancsot intézte:

„Anglia minden polgára büszkeséggel és esodálattal kísérte az angol expedíciós hadseregnek az utolsó két hét alatt kifejtett hősi ellenállását. Ezt a hadsereget rajta kívül álló okok súlyos helyzetbe hozták. Az

Kivonják a forgalomból a jelenlegi 1 leieseket

Bucuresti. A Monitorul Oficial közli, hogy a jelenleg forgalomban levő 1 leies ércpénzeket 1941. január 1-étől kivonják a forgalomból és helyettük új, vöröses-aranyos színű ércpénzeket hoznak forgalomba. Az új ércpénz egyik oldalán a román korona, a másikon egy galamb lesz és az új pénzt rézből, cinkből és nikkelből fogják készíteni.

Szovjet-tábornok látogatása a balti államokban

Kovno. (Rador.) A Reuter-ügynökség jelentése szerint Ioktionov tábornok, szovjet nemzetvédelmi helyettes népbiztos váratlanul Kovnóba érkezett, ahol különleges megbízatást tölt be. A szovjet-tábornok innen Rígába és Tallinba utazik.

LAPZARTA:

(Rador-jelentések)

RÓMA. A Reuter-iroda közli: Annak ellenére, hogy tegnap nyilvánosságra hozták, hogy az Olaszországban élő idegen alattvalóknak elutazásuk előtt kiutazási vízumot kell szerezni az Itáliában élő angolok még szerdán is kiutazási vízum nélkül távozhattak Olaszországból.

PÁRIS. A belügyminisztérium közli, hogy május 30-tól kezdve valamennyi nyilvános helyiséget, vendéglőt, kávéházat, színházat, stb. úgy Párisban, mint a vidéki városokban éjszaka 2 órakor be kell zárni.

LONDON. György király szerdán kihallgatáson fogadta Sir Roger Keyest, aki Lipót belga király mellett teljesített szolgálatot.

BELGRÁD. Alexandru Avakumovics, Jugoszlávia új bucaresti-i nagykövete szerdán kihallgatáson volt Macsek helyettes minisztereinél, majd Cadere belgrádi román nagykövetet kereste fel. Avakumovics néhány nap múlva érkezik Bucarestbe.

LONDON. A belügyminisztérium rendeletére egész Anglia területén idegen állampolgárok este fél tizen, egy és reggel 6 óra között csak különleges engedéllyel járhatnak az utcákon.

BELGRÁD. A rendőrfőnökség június 10-ig összeírta az idegen állampolgárokat. Az új engedélyek csak mintegy 1000 idegen állampolgárnak adnak tartózkodási engedélyt.

LONDON. Az angol légügyi minisztérium jelentése szerint szerdán az angol repülők 22 német repülőgépet lőttek le.

BARLAD. A város közelében két vonat összeütközött. Több vagon kisiklott, tizen megsbesültek. Két sebesült állapota súlyos.

RÓMA. A pápa ma ünnepélyes kihallgatáson fogadta Attolico, Olaszország vatikáni nagykövetét, aki átnyújtotta megbízólevelét. Rövid tanácskozás után Attolico Maglione bíboros-államtitkárnál tett látogatást.

BUDAPEST. Sopronból jelentik, hogy a bécsi rendőrhatalóságok néhány nap előtt elfogták Fényes Adorjánt, a magyar tanácskoztársaság volt bécsi követe, akit husz év óta köröztek. Fényes Adorjánt Sopronban adták át a bécsi hatóságok a magyar hatóságoknak.

BERLIN. Szerdán katonai pompával temették el Potsdamban a harctéren szerzett sebébe belehalt Vilmos porosz herceget. A hősi halált halt Vilmos herceg temetésén megjelent Mackensen vezértábornagy is. A ravatalra Vilmos excsászár Doornból koszorút küldött.

PÁRIS. A Havas-iroda jelenti, hogy északon áldáz összegabalyodott kézitusa folyik. Szerda este a szövetséges csapatok részben még tartották Calais-t. Miután a belga csapatokat kivonták az ütközetből, a szövetséges csapatok száma a felére csökkent és ezért a helyzetük rendkívül válságos.

MOSZKVA. A szovjet kormány hivatalos közleményt bocsájtott ki és abban utal arra, hogy tekintettel arra, hogy Stafford Cripps moszkvai utazásával kapcsolatban helyi nem álló közlemények jelentek meg, a szovjetkormány ismerteti, hogy az angol kormány érdeklődésére azt a választ küldték, hogy mint külön és rendkívüli felhatalmazással bíró küldöttet nem fogadhatják Stafford Crippset. Amennyiben az angol kormány valóban kereskedelmi egyezmény megkötését szeretné teremteni a szovjettel, úgy erre a moszkvai angol nagykövet, vagy annak megbízottja utján kezdeményezhet tárgyalásokat. Ezt a választ Malsky londoni szovjet nagykövet már az angol kormány tudomására hozta.